

Előfizetési díj:

Déleztől évre . . . 10 K — f.
Fél évre 5 K — f.
Negyed évre . . . 2 K 50 f.
Egyes szám ára 20 fillér

ZALAMEGYE

Hirdetések:
= Megállapodás szerint. =

Nyilttér soronként 1 K.

Kéziratokat
nem küldünk vissza

ZALAVÁRMEGYEI HIRLAP

Politikai és társadalmi hetilap. — Megjelenik minden vasárnap.

Az 1907-iki esztendő gazdasági állapota és tanulságai.

Írta: Éllás Márton felső keresk. isk. tanár.

Az elmúlt esztendő lefolyását nemzetgazdasági szempontból bátran hasonlíthatjuk össze egy égháboru lefolyásával. Az év eleje: gyönyörű idő, telve a legjobb és legszebb reménységgel. Az 1906-iki év páratlan bőségű termése új életet lehelt a tespedő ország aggódó lakóiba. A tárházakkal egyetemben teltek a pénzcassák is. Új ipari fellendülés volt észlelhető a nemzeti kormány uralomra jutásával. Mind nagyobb örömmel tapasztalhattuk, hogy az addig idegenkedő külföldi tőke szívesen telepedik le hazánkban, Ausztria gyárosai pedig, félvén a vámsorompók esetleges felállításától, sietnek a határmenti vármegyékben gyárakat alapítani.

Mindenkinek lelke örült a szép kilátásoktól. Mily boldog is lesz a magyar! Gyárkérmények ezrei fogják hirdetni a fejlődő Magyarország jövődjét. Megelégedett munkásszázvezrek fogják bizonyítani, hogy kulturállam vagyunk. A gazdasági fellendülés nyomán javulni fog minden társadalmi osztálynak helyzete.

S egyszerre csak komor, fekete felhők jelentek meg a ragyogó égbolton, nem is egy, hanem három helyen. Itt bent az országban, közvetlen a fejünk felett, odébb a közel nyugaton Ausztriában és a harmadik messze nyugatról, Amerikából közelgett felénk, rettenetes pusztítást sejtetve.

A múlt évi termés nagy csalódást hozott gazdáinknak. Becslés szerint 21 millió mm.-val kevesebb termett, mint 1906-ban, amit még az sem pótol, hogy a minőség s ezzel az ár is sokkal jobb volt. Hogy csak egy néhány példát hozzak fel, a buza ára 7-70-ről 13-20-ra; a rozsé 6-30-ról 11-08-ra emelkedett, tehát majdnem 100%-el. Csupán a bővebb termésű tengerinél tapasztaltunk némi árcsökkenést. Gazdakörök mérvadó véleménye szerint az 1897-iki inséges év óta a tavalyihoz hasonló gyenge termés nem volt. Hogy ezt az ország nagyon megérezte, természetes. Első sorban agrárállam lévén, a mindenkori terméstől függ az ország jóléte is. Sorsunk tehát nem az önmagunk, hanem a természet, a véletlen kezébe van letéve.

A rossz termés nagy drágaságot idézett elő. Nem hasznos ez sem a termelőre, sem a fogyasztóra. A termelő bevétele nem

gyarapodik, a fogyasztó kiadása ellenben nő. S a fogyasztók közül kik érzik első sorban az életfentartásra szolgáló cikkek megdrágulását? Kétségtelenül az ipari munkások és a fix-fizetésű alkalmazottak. Ezek tehát helyzetükön okvetlenül segíteni akarnak, különben összeroskadnak. Ezért találkozunk a múlt esztendőben annyi sztrájkkal (kb. 700, némi csökkenés az előző évvel szemben) és soha annyi országos kongresszust állami alkalmazottak nem tartottak, mint épen 1907-ben. Mind anyagi helyzetén akart segíteni, ami részben sikerült is.

Mialatt a sovány esztendő elég fekete felhőit megszoktuk, sorsunkba beletörtődünk; szomszédunk: Ausztria felől kedvezőtlen szelek süvítettek át az országon, kétségbeesve — a várható égi háboru pusztításaitól — az egész ország lakosságát: a kiegyezési tárgyalásokat értem.

Amily sokat vártunk 1906-ban a nagy nemzeti kormánytól, épen oly keveset kaptunk 1907 év végén. Nem feladatunk e helyen bírálni a kormány működését, csupán azt jegyezhetjük meg, hogy reményeinkben nagyon csalódtunk. Az önálló Magyarország helyett továbbra is megmaradtunk gyarmat-félének. Ámde érezzük azt is, hogy jobb 10 évi nyugalmas, habár lassu fejlődés, mint a bizonytalan, veszélyes és gyors átalakulás.

A kiegyezés kapcsán sok érdekes tapasztalatot szereztünk. Nem kellemeset ugyan, de hasznosat.

Ausztria, hogy neki kedvező egyezményeket kössön kormánya Magyarországgal, a legnemtelenebb módon és a legérzékenyebb oldalról igyekezett bennünket sujtani. Felmondták kölcsöneiket, megvonták kereskedőinktől a hitelt. A magyar bankok azonban derekasan megállották helyüket. A visszaözönlő sok papírt, különösen pedig záloglevelet mind vissza vásárolták s így nagy tőzsde válságtól mentették meg az országot. Kerek 300 millió koronát fizetünk így vissza. Igaz, hogy ezáltal szünetelni volt kénytelen a bankok záloglevél osztálya, amit földbirtokosaink, városaink nagyon is érezhettek, de kárpótlást nyújtott érte erőnk tudata, hogy immár Ausztria vakmerő támadásaitól sem kell többé rettegnünk. Az ország gazdasági erőpróbája sikerült.

Nagyobb károkat okozott Ausztria keres-

kedelmünkben. A csődök száma ijesztő módon megnőtt; ijesztő módon megnőtt főleg azon üzletágakban, melyek különösen hitellel dolgoztak. Így pld. a faüzletben.

Némi megnyugvást csak abban találhatunk, hogy a bukások között u. n. tisztességtelen bukás alig fordult elő, ami viszont a magyar kereskedelmi osztály nagyfokú tisztességére vall. Mert bizony sok helyen a kereskedők szeretnek a zavarosban halászni.

A kiegyezési válság alatt győződhettünk meg arról is, hogy a közös bank mily mértékben szolgálja az ország érdekeit.

Megtagadta a visszleszámitolási hitelt kisebb bankjainktól, ami által sok ezer kis existenciát nyomorított meg.

Sok hivatott politikus és nemzetgazdász mutatta már ki, hogy a közös bank az országra nem előnyös s hogy jövődjét gazdasági függetlenségünknek első feltétele az önálló, nemzeti bank. Hogy ennek meg kell lenni és meglesz, biztosíték erre Kossuth Ferenc ujévi beszéde.

Mialatt idehaza elvontunk foglalva a kiegyezés eshetőségeivel s a rózsának nem mondható gazdasági állapotokon töprengtünk: messze nyugaton a hatalmas Amerikán rettenetes vihar pusztított végig. A hatalmas tölgyeket épen úgy nem kímélte, mint a kicsiny bokrokat. Pénzóriásokat temetett el, magával rántva sok millió szegény embert s munkáskezet. A rombolást legjobban megéreztek a nagy nyugoti piacok, de hatástalanul a mi fejünk felett se vonult el. Megdrágult a pénz. Harminc év óta ily pénzdrágaság nem is volt. Megérezte és megérzi ezt még most mindenki, aki hitellel dolgozik. Ha Angliának szabad 7%-ot hivatalosan szedni, akkor a magyar bankok 10—12%-a nem nevezhető magasnak!?

Bankjaink azzal érvelnek, hogy nincs pénz, ezért nem adhatnak olcsó kamatra.

Dehogy nincs!

Alábbi kimutatásomban bebizonyítom, hogy sokkal több pénzük van, mint azelőtt volt.

Budapesten 20 új intézet alakult 10,560.000 koronával; 14 intézet emelte alaptőkéjét 41,150.000 koronával.

A vidéken 89 újintézet alakult 18,536.000 K alaptőkével és 82 intézet 18,595.000 koronával emelte alaptőkéjét.

88,841.000 K új tőke halmozódott fel tehát bankjainkban és a kamatláb mégis oly abnormis. Ha az okokat kutatjuk,

rájövünk arra, hogy a bankok főcélja a nyereség emelkedés. A közönség érdeke, a tulajdonképeni gazdasági cél, csak másodrangú dolog.

Dacára annak, hogy a múlt esztendő nem tartozott a legjobbak közé, mégis elég jelentékeny gyár és közlekedési vállalat alapítással találkozunk. A befektetett nagy tőke mutatja, hogy nem tartozunk a szegény országok közé, ha rossz viszonyaink között is ennyi tőke elhelyezésre vagyunk képesek. Ez egyszermind egy jobb jövő csiráját is magában hordja.

Budapestben 79 új gyár és más vállalat alakult 67,772.000 K tőkével.

A vidéken pedig kerekén 62—20,604.200 K tőkével.

A régi iparvállalatok közül 37 emelte tőkét 50,869.000 K tőkével.

Ezzel szemben mindössze 15 iparvállalat számolt fel vagy szállította le tőkét 14,079.204 K összegben.

Mindezt egybefoglalva kimutathatunk 214,006.996 K látható tőke szaporodást, ami minden esetre tekintélyes összegnek mondható, a mi szerény viszonyaink között.

E számok azt is mutatják, hogy elhelyezésre való tőke van nálunk elegendő, csak fájdalom elhelyezési alkalmakban szűkölködünk. Nem kell hát megijednünk az ipari fejlődéstől, tőke lesz hozzá mindig elegendő, ha még hozzá vesszük azt, hogy francia, angol, sőt amerikai tőkére is mindig számíthatunk.

Azt a sivár képet tehát, amit egyes nagyobb lapok elébünk tettek, el nem fogadhatjuk. Kár az ország szegénységéről, tespedéséről hangosan kiabálni, amikor a kép nem épen elszomorító. Azt mindenki tudja és érzi, hogy sok a tenni való, hogy sok idő kell, míg megromgált szekerünket rendbehozva, kényelemben haladhatunk tovább; de az égi háboru minden borzal-

mával egyetemben elvonult már fejünk felett s részünk lehet újból a ragyogó napfény éltető melegéből.

A kisipar önálló vámterületben.

A nagytőkének megvannak a maga lapjai s a maga közgazdasági írói, akik évek óta hirdetik már, hogy a kisipar ideje lejárt, mert mindenütt kiszorítja a gyáripar. Kifejtik nagybölcsen, hogy a gyár gyorsabban, jobbat és olcsóbban készít, a kisiparos a gyárral konkurrálni nem képes, minél fogva az nem tehet egyebet, mint hogy szépen becsukja a műhelyet s beáll munkásnak a gyárba.

Lelketlen, cinikus, gaz érvelés ez, amelyet a leghatározottabban kell visszautasítania minden kisiparosnak s a modern haladás barátjának. Akik így irnak, illetve iratnak, azoknak az a célja, hogy a közvélemény s az állam figyelmét a kisipartól elvonják s hogy az intéző köröket megnyerjék azon nézetnek, hogy hiszen a kisiparosokon segíteni már ugysem lehet, legjobban, ha egészen elpusztulnak s munkásokká válnak. Amiből természetesen az következik, hogy egyedül a gyáripar az életképes s ezért támogassa állam és közönség egyaránt csak a gyáripart. Ezt az embertelen, gyalázatos érvelést most a szokottnál is gyakrabban halljuk, aminek az a célja, hogy az önálló vámterületre való országos készülődésben is hátról, elnyomva maradjon a kisipar, de minden erőkből erősítsük a gyáripart. Jó lesz tehát, ha részen leszünk s teljes erőnkkel visszaverjük a tőke támadását, amely a kegyelem-dőfést készíti megadni pangó kisiparuoknak.

Konstatáljuk mindennek előtti, hogy a kisiparra nagyobb szüksége van az országnak, mint a gyáriparra. Míg az első független, megbízható polgárokat nevel a hazának, az utóbbi növeli a szervezett proletáriátust, amely előbb utóbb is fel fogja forgatni az országot. Konstatáljuk azt, hogy nálunk legalább husszor annyi ember él ma a kisiparból, mint a gyáriparból, dacára annak, hogy az utóbbi fellendül, az előbbi hanyatlak. Konstatáljuk azt is, hogy a kisipar szolidabb közgazdasági tényező, mint a gyáripar, amelyet kartellek, politikai viszonyok és tőzsdeszpekulációk minduntalan befolyásolnak. Konstatáljuk, hogy a kisipari termékek, ha sokszor nem is olyan olcsók s tetszetősebbek, mint a gyáriparéi, a legtöbb esetben szolidabbak és tartósabbak, sőt állítjuk, hogy például a ruhanemű iparban a gyár a műhelyt soha legyőzni nem fogja tudni.

Mindezekből az tűnik ki, hogy a kisiparra sokkal nagyobb szüksége van az országnak, mint a gyáriparra, amely a legszemérméletlenebb verseny formájában nehezedik a magyar kisiparra s nyíltan hirdeti, hogy azt teljesen kiirtani akarja.

S a tőkének ezt a szemtelen garázdálkodását nálunk behunyt szemmel nézték a kormányok évtizedeken keresztül. S míg a gyáriparnak adtak állami szubveniót, vasuti szállítási kedvezményeket, ingyen telkeket, adómentességet, megrendeléseket s még Isten tudja, miféle kedvezményeket, addig a kisiparosra rengeteg adóterhet róttak, nem adtak neki semmiféle kedvezményt s hagyták tönkre menni. Ez a bukott kormányzati rendszernek egyik legnagyobb bűne!

Jön azonban az önálló vámterület(?), amely a magyar ipar feltámadását fogja jelenteni.

A gyáriparosok már tudatában vannak a nagy változás jelentőségének s minden vonalon megindították a mozgalmat a saját érdekükben, amely nem lehet más, mint az, hogy az önálló vámterület bekövetkezésékor minél nagyobb terük és minél több állami kedvezményük legyen. Kétségtelen is, hogy óriási fellendülést fog venni a gyáripar s ez ellen kifogása senkinek nem lehet. De amikor a gyáriparosok mozgalmukat akként vezetik be, hogy a kisipart teljesen ki akarják szorítani, agyon akarják nyomni, ez ellen már a legerélyesebben kell tiltakozni minden józan magyar embernek.

S követeljük, hogy az önálló vámterületre való előkészítés munkájában az intéző körök föltétlenül első sorban a kisipar támogatásával, a kis embereknek adandó kedvezményekkel foglalkozzanak. Először azért, mert a gyáripar, amelynek a meghódító tőke, sőt nagyrészen külföldi tőke áll rendelkezésére, elég erős arra, hogy támogatásra ne szoruljon. Másodszor azért, mert amely kormányzati rendszer még az önálló vámterületben is magára hagyja, pusztulni enged a kisipart, az elárulja az ország legvitálisabb érdekét. Közel 800.000 ember él meg ma Magyarországon, dacára a rossz viszonyoknak, a kisiparból s ezek képezik a felét az ország lakossága gerincének, a polgári városi elemnek. Aki a kisipartot pusztulni hagyja, az a magyar polgári osztálynak adja meg a kegyelem-dőfést.

Aktualitások.

(Még egyszer a farsangról.) Mult számunknak ez a rovata ugyancsak farsangi elmélkedéssel kezdődött. Nem tehetünk róla, hogy a mulatságokról szóló írásunk a predikáló hangba esapott át. Ez már a szomorú idők jele. A farsangról vidám, hangulatos dolgokat írni nehéz sor lenne annak az embernek, akinek lelkét megfekszik az élet gondjai. Az életviszonyok pedig ugy alakultak, hogy sokkal többen vagyunk, akiknek napjai a léttel való sivár küzdelemben telnek el, mint akik hangulatokat kereshetnek a mulatságok zajában, a társasélet kellemeiben s a farsangi zajban, fényben. Többen megértik a farsang melankóliáját, amely az örömről való

Tudom, hogy vágyódom . . .

Tudom, hogy vágyódom

Rózsás napsugárra,

Tudom, hogy vágyódom

Harmatos virágra.

Tudom, hogy vágyódom

Akácós magányba,

Akácós magányban

A költő dalára.

Tudom, hogy vágyódom

Mindenik dalára,

Mindenik dalában

A szíve szavára.

Sugja meg dalának

Nem egyszer, — ezerszer!

Hogy — édes vágyadért

Áldjon meg ezerszer!

Láng A. József.

Estély Zefiréknél.

Esti kilenc óra már elmúlt, mikor elindultam hazulról.

Kifogástalan estéli öltözetben voltam. Lakkcipőm csak úgy fénylett a holdbágyadt világánál és a vállamra könnyedén vetett haveloek látni engedte a gomblyukba tűzött fehér szegfűt. Mint rendszeren a számban szivar füstölgött s lehet, hogy a bodor füstfelhők, lehet, hogy a langy esti szellő volt az oka, de bensőmben olyan félénkséggel vegyest kíváncsiság és olyan nyugodt izgatottság tanyázott.

Éppen aznap reggel kaptam meg nagybátyámnak a levelét.

— Te kölyök! Amit megígértem meglesz. A leányt kiválasztottam számodra. Szép, kedves és vagyonos. Ma este nagy összejövetel lesz náluk. Ha akkoráig be tudok jönni, velem jössz; ha nem, csak eredd el egyedül, majd ott találkozol velem. A lakásuk Papsajt-utca 13, második emelet. De azt előre megmondom, hogy az előkelőségre sokat adj, mert úgy az apa, mint a nagynéne büszkék nemesi származásukra. Mutter az nincs, tehát még anyósod sem lesz. Csak vigyázz . . . Muki bátyád.

Hát kérdelem, ment már így valaki leány nézőbe?

Azt sem tudom, hogy néz ki, kinek a leánya? Állítsak be egy egész idegen házba, mely vendéggel van tele és szimatoljam ki életem párját. Igaz, hogy Muki hátyám csak így egy-két szóval szokott mindent végezni és megvan az a jó szokása, hogy mindent jól végez, tehát föltétlen engedelmességet kíván mindenben. De már csak egy ilyen fontos lépésben mégis tán részletesebben is tájékozhatott volna. Mert igaz, hogy tőle függ egész életem. Eddigi összes képzettségem csak arra terjedt, hogy majdan átvehessem az öreg pár száz hold földjét és gazdálkodjam benne. Így aztán az ő elvei szerint kellett eselekednem, de ha tudom előre, hogy mennyire aránytalan lesz viszonyunk, hát meggondolom a dolgot.

Mi az? Már itt lennék? Csakugyan a 13-as szám. Felnézek a házra, kivilágított ablakok, melyekből a zene hangja szűrődik ki.

Akkor hát lépjünk be.

Felmegyek a II-dik emeletre és mindenféle bejelentés nélkül belépek. Az előszobában nincs egy lélek sem, hanem annál több felső és belépő. Felakasztom én is modern malaclópomat és belépek abba a terembe, a honnan a zaj hallatszott.

Elég nagy tágas szoba volt, hanem tul izlettelenül butorozva. Azután Muki bátyámat néztem,

lemondás nyomán keletkezik, mint a boru nélkül való vigasságot, amely a könnyelmű ifjúságnak s a boldog embereknek adatott.

Prédikáljunk tehát tovább. Hiszen a mulatságok időszakában talán legjobban rászolgál a közönség a prédikációra.

Akadnak még emberek, akik szívből tudnak örülni s felelt, hogy a farsang hosszú. A hosszú farsang alatt pedig annyi vigadozásra van kilátás, hogy helyén legyen a lába, meg az erszénye, aki végig akarja mulatni a hosszú szezont.

Vannak még emberek, akiket megszáll az el nem nyomható tudat, hogy most mulatni kell, amíg bírjuk. Egyébként józan és takarékos család-apákat is elragad a farsang heve s nem ritka az olyan »meglett« ember, aki idegesebben várja a mulatságokat, mint az eladó leány. Végrehajtást szenvedő adóhátalékosok, kishivataltok, akik minden fillér tulkiadást megéreznek, merényletet követnek el anyagi helyzetük ellen, amikor eleget tesznek az ugynevezett társadalmi kötelezettségeknek s járják a mulatságokat.

Elmulik a farsang s hamvazó szerda nemcsak a lelki magába szállás napja, de a csalódás, a keserűség, a rideg anyagi gondok dátuma is. S eljön a kuporgatás, a nélkülözés ideje és a helyzet sanyarúságát semmivel sem enyhítheti az a tudat, hogy a farsangon jól mulattunk. Sőt a kirívó ellentét csak növeli a jelen kínos voltát.

Igaz, a farsang arra való, hogy a küzködés és munka között töltött esztendőért vigszággal és jóérzéssel kárpótoljuk magunkat. De aki úgy kárpótolja magát, hogy bajait csak tetézi, az maga ellen is, a családjá ellen is vétkezik. És mert olyan általános ez a baj, azért van szükség böjti prédikációra a farsang elején. Pokolba a társadalmi követelményekkel; azok még nem sok embert tettek boldoggá s nem sok leányt juttattak főkötő alá.

Legyünk reálisak farsang idején is. Enélkül ebben az élelmes világban boldogulni nem lehet.

* * *

(Visszavándorlás és izgatás.) A mult hetekben több zalamegyei kivándorló tért haza s még több levél érkezett az ottkűnn levőktől, akik szeretnének haza jönni.

Eddig tehát már volnánk. A magyar munkás-sereg özönlük vissza.

A kormány igyekezett is a visszatérők elhelyezéséről gondoskodni s a fiúmei kirendeltség által munkát kínálta nekik. Nagyon sokan vannak azonban, akik nem vállalnak munkát, bár egy garas nélkül térnek haza. Inkább elmennék a rokonok nyakára ingyenélőnek, mint hogy az amerikai fogalmak szerint olcsó munkabéért dolgozzanak.

Amikor megindult a visszavándorlás, a hazatérők pénzt is hoztak magukkal. Mert először azok menekültek a felfordult Amerikából, akik pénzzel rendelkeztek s az utiköltséget könnyen

tudták fedezni. Ma már azonban a visszavándorlók lerongyolódva, krajeár nélkül térnek vissza, fele nyomorékon és olyan állapotban, hogy a kormány közegeinek pénzt kellett kiosztani közöttük, mert különben éhen vesznek, mire hazáig érnek. És munkát csak nagyon kevesen fogadnak el. Miért? Mert nem tudnak számolni a hazai viszonyokkal. Ó előttük csak az lebeg, hogy Amerikában 2 dollárt, azaz 10 koronát is kerestek naponta és felháborodnak az itteni napszám hallatára.

És ebben rejlik a nagy visszavándorlás veszedelme. Mert eddigelé, ha évenként hazajött néhány száz ember, ez a néhány száz is nagy propagandát csinált Amerikának, de most néhány hét alatt majdnem 50.000 ember jött haza, akik az ország minden részébe szétözönelve hirdetik a dollárról koronára átszámított munkabért és elképed a falu alja, mikor azt hallja némelyiktől, hogy tizenhat koronát is kerestek naponta. Az agitációnak tehát nagyon veszedelmes jellege lehet. Ha ez a visszavándorlás olyankor történik, mikor nálunk virágzó a viszonyok gazdasági és politikai téren, mikor parlament, társadalom és közigazgatás és a közgazdasági viszonyok közösen utat tudnak nyitni a befogadásra: elsimulna a népvándorlás hulláma és üdvös volna az Amerikát járt elem visszaözönlése. De most nálunk egyrészt pang a gazdasági élet, másrészt pedig a politikai zavar miatt egyik tényező figyelme sem fordulhat felé oly mértékben, amint azt az ügy fontossága megérdemelné. És tavasszal az a veszedelem állhat elő, hogy a közigazgatási hatóságok minden percét részint a tömeges kivándorlás, részint a hazatérők által felizgatott tömegek bérmozgalmait foglalják el. Mert úgy áll a dolog, hogy azok az emberek, akik oly gögösen visszautasították a kínáló itthoni kisebb, de azért az amerikai bérekkel körülbelül arányban álló napidijakat, az amerikai viszonyok jobbrafordulása esetén nem igen fognak itthon maradni, hanem nagyszámu elcsábult ember kíséretében ismét kezükbe fogják venni a vándorbotot.

Ez pedig valóságos nemzeti veszedelem volna. Pedig minden jel arra mutat, hogy úgy fog történni. A különböző hajósárságoknak érdekében áll szítani a mozgalmat és mint értesülünk, a különböző állású ügynökök egész légióját mozgósították már fényes díjazást ígérve és adva a sikeres propagandáért. Hiszen, hogy mily jól jövedelmez a kivándorlás, módunkban van néhány számadattal beigazolni. 1905-ben a hajócségek a magyar kivándorlás után bevettek huszonhét millió 546 ezer koronát, 1906-ban harmincegy millió 470 ezer koronát és 1907 december 1-ig már több mint harminckét millió koronát. Természetesen ezek oly óriási összegek, hogy nem akarja elveszíteni egyik hajócségek sem. Embertelen küzdelem, valóságos embervadászat indult meg most tehát. Úgy, hogy résen kell állani,

valóságos sherlock holmesi zsenialitást kell kifejteni a magyar közigazgatási hatóságoknak, hogy az embervadászoknak a munkáját, ha nem akarják lehetetlenné tenni, de legalább megnehezítsék.

* * *

(Busás osztalék.) Az Osztrák-Magyar Bank 150.000 részvényének boldog tulajdonosai a markukba nevetnek. Ők az egyedüli halandók, akik fényes hasznot huznak abból a megszorult helyzetből, melybe mindaz a millió és millió olyan ember került, akik magukat és vállalatukat hitel igénybevételével tudják csak fenntartani. A pénzpiac válsága, a pénznek hallatlanul fel-szrőftolt ára ime — most már tisztán áll előttünk — kinek kellett? A részvényeseknek, akik a tavalyi 90 K 40 filléryi osztalék helyett erre az évre 107 koronás osztalékot dughatnak zsebre. Ugyanezek a részvényesek 1902-ben 56, 1903-ban 70, 1904-ben 68, 1905-ben 70 koronás dividendával is beérték, de kétségtelen, hogy egyikük sem fog tiltakozni a nagyobb zsákmány ellen. A magyar ipar és kereskedelemről így kipréselt milliókból csak az térül meg, ami a jegybank nyereségéből a kincstárnak jut. Az idén körülbelül két millió korona jut így Magyarországnak. Ha meggondoljuk, hogy ez a két millió hányszor több milliójába kerül ennek a szegény országnak, valóban nem nagy lelkesedéssel látjuk az ilyen formán szerzett pénznek az állam kasszájába való befolytát. Végre is — ne ártassuk magunkat — ez nem egyéb, mint a baccaratnál a pinka jövedelme. És ha az Osztrák-Magyar Banknak — magánvállalkozás lévén — nem derogál is, hogy Blanc ural és a montecarlói bankkal egy sorban említsék, a magyar kincstárra nézve nem lehet nagy dicőség, ha az ilyen dolognál a pinka szerepét játssza.

* * *

(Uj bán.) Rakodeczay horvát bán lemondott. Ennek politikai értelemben az a jelentősége, hogy menesztették, mert nem tudta pacifikálni a horvát testvéreket. Jön tehát Rauch báró.

Hogy az új bán ki legyen, keveset határoz. Akár Rauch, akár más áll a horvát ügyek élére, az a magyar horvát viszonyon nem változtat semmit. Nem a személyeken fordul meg a helyzet, hanem azokon a politikai mulasztásokon, amelyek felidéztek a horvát válságot.

Most már tisztelt testvéreinknek annyira megnöttek az igényeik, hogy békek megoldás ugyszólván lehetetlen. Hiába ígérnének a horvátoknak akármit, ha nem volna benne a magyar állam egységének feláldozása, Horvátország államiságának elismerése: a horvátoknak nem volna elég. Kár tehát minden talpalattnyi térért, minden lépésért, amely a horvát lázadás előtti meghátrálást jelent. Béke nem lesz. Legyen tehát harc.

de nem találom sehol. Az öreg biztosan elkésett, na nem baj, beszéllek addig a háziakkal.

Igen, ha tudnám, kik azok? Most kérdeznek meg valakit, hogy mutatná meg nekem a házigazdát? De mikor mindenki ismeretlen. Már magam is beláttam, hogy furcsa helyzetben vagyok. De hát hiába. A lány szép, kedves és vagyonos. Vajjon melyik lehet? Csak tán nem az a barna, abban az égszínkék ruhában? Az még megjárna.

Egy kis alacsony, puffadt báci hőmpölyög elé és meglehetősen zavarral szólít meg:

— Bocsanat . . . de . . . de azt hiszem nem volt még szerencsém?

— Nem! Ugy-e a háziurhoz van szerencsém?

— Igen.

— Akkor rendben van minden. Én vagyok . . . tetszik már tudni . . . hiszen megbeszéltek előre a dolgot.

— Ah . . . megbeszéltek . . . Hm, hm! Aztán kivel?

— He he! Nagyon jó! Hát Muki bácsival.

— Ah! vagy úgy! Különbén én szivesen látok magammal vendégeket, mint ahogy láthatja is, de azt hittem, hogy esetleg eltévesztette a házat.

— A világról sem. Jól megnéztem. A 13-as szám ugy-e?

— Kérem hisz én nem vonok kétségbe semmit. Valóban itt lakom a 13-as szám alatt. Már ebből is láthatja, hogy nem vagyok babonás.

— Na még erről beszélni sem kell. Egy olyan férfinak mint ön, kinek oly nemes tulajdonságai és oly fényes ősei vannak, egyáltalán nem is lehetnek ilyen nyárspolgári hajlamai — kezdtem volna bódítani, nagybátyám levelére gondolva.

— Ah! Hagyjuk ezt uram . . . Mondja kiket nem ismer, hogy bemutassam.

— Nézze uram, még senkit sem ismerek. De szeretném, ha először leányának, ki szép, kedves és va . . . valóban bájos, azután a nagynéninek mutatna be.

— Éppen itt vannak! . . . Gyertek csak! szolt a mellettünk elhaladó párhoz fordulva.

Az egyik égszínkék ruhás barna, a másik egy szürke ruhás nagynéni volt.

— A leányom! — szolt a háziur — és szabad a nevét tudnom?

— Fújtató Ágoston!

— Ez meg a hugom özv. Szelelóné.

Na hál Istennek, a háziakat ismerem. Az az, hogy hohó!

— Kedves jó uram! Igazán furcsa a helyzetünk, de Muki bátyám az oka. Ismerjük

egymást személyesen, de én még önöket névleg nem.

— Igaza van — szolt a háziur. — Én Zefir Szilveszter vagyok, a leányom meg Zefir Krisztina.

— Így ni, most rendben vagyunk. (Ámbár rögtön láttam, hogy a lány szépségéből a Krisztina név sokat levon.) De csodálom, . . . jaj még majd elárulom magam . . .

— Ugyan sohse féljen tőle, szolt Krisztina. Beszélhet egész bátran.

— Nem. Nem lehet addig, míg Muki bátyám el nem jön.

— Hát ő is eljön? kérdi csodálkozva özv. Szelelóné.

— De mennyire! Különbén nem is hiszem, hogy nincs itt. Nyilván félrevonult és látni akarja, milyen a fellépésem. Nohát annyit dicsekvés nélkül mondhatok, hogy a spiszburger fazont utálok.

— Hát az micsoda? kérdi Krisztina.

— Az a közönséges pöffeszkedő nyárspolgári tempó, az az iparosból . . .

— Kedves hugom — vágott közbe Zefir ur — légy szives helyettesíteni vendégünkönél, a kinek annyira begyében vannak a nyárspolgárok.

— Na majd megdolgozom én. Nézze kedves

Láttuk a közel múltban s tapasztalhatjuk ma is napról napra, hogy a horvát mozgólódás mennyire merész. Tulesap a határokon is. Betolakodik Dalmáciába, Fiuméba s itt piszkálódik az orruk alatt a Muraközben.

Nyíltan hirdetik, hogy Muraközt maguknak akarják. Spalotóból nagy lármával kiáltották felénk, hogy Muraköz az övék. Bujkáló izgatott tartanak köztünk, hogy a nép szívét elidegenítse a magyar állameszmétől.

Ehez azután már nekünk zalamegyeieknek is lesz egy kis közünk.

El lehetünk rá készülve, hogy a bányaváltozás még jobban kiélesíti a horvát viszonyokat s örízünk kell a határokat, hogy át ne esapkodjon az árulás a Dráván.

(A kártya.) Egy családapa, szorgalmas tisztviselő, tisztességes, derék ember kártyázott az Országos Kaszinóban, vesztett, elveszítette nemcsak a magát, hanem a rábizott hivatalos pénzt is — és azután föbelötte magát. Blaskovics Zdenko miniszteri s. titkár tragédiájáról megilletődve beszéltek azok, akik elnyerték a pénzt; kitézette a fekete zászlót az a kaszinó, amely termet megnyitja a hazard játéknak; — estére kelve pedig a jóbarátok újra kártyáznak s a kaszinó zsebeli be a rengeteg kártyapénzt, amely nélkül — úgy mondják — nem tudná kiadásait fedezni.

Nekünk régtől óta nemzeti veszedelmünk a kártya. Családok mentek tönkre, vagyonok usztak el a festett lapokon. Urrá csak azt kvalifikálták, aki jókedvvel, egy armozdulat nélkül rá tudta bízni a pénzt, sokszor a vagyonát a kártyára, s a vakas ostoba szeszélye nem hozta ki a sodrából. Jóbarátok, rokonok hidegvérrel fosztogatták egymást. Akinek a kártyaművészetben nagyobb volt a jártassága, aki jobban győzte hidegvérrel és pénzzel, az legyőzte a gyengébbeket s elszedte tőlük őseik örökét, vagy keserves munkájuk gyümölcsét.

Akárhány tönkrement jó magyar család hivatkozhatik kártyás ősökre, akik egy-egy pusztát tettek fel a blatra. És ez akkor dicsőség volt. Országszerte emlegették a híres kártya bravurokat s ezeknek hősei nagyobb társadalmi tekintélyre tettek szert, mint az az ember, aki könyvet írt a nemzeti dicsőségről, az ország gazdasági felvirágoztatásáról.

A társas összejövetelek főcélja volt a kártya. Bucsun, névnapon, vadászat után járta a csendes.

A legutóbbi időben — hála a rohamosan terjedő kijózanodásnak — a vidéki magyar családok sarjai kezdenek megszabadulni a kártya szenvedélytől. Nem mondom, hogy kevesebbet kártyáznak, de máskép. Még mindig mi vagyunk ugyan a legkártyásabb nemzet, de napról napra szaporodnak azok, akik úgy játszanak, hogy nem megy vérbe. Az anyagi existenciáját kevesebb ember teszi kockára egy disznó kedvéért, mint valaha.

Fujtató ur, ülünk le a kanapéra és mondja el nekem, miért viselteik ellenszenvvel a tulajdonképeni polgárság iránt.

— Szívesen nagyságos asszonyom. De nem fogja ez untatni Krisztina kisasszonyt?

— Ha nem akarja hallgatni, hát majd talál magának más szórakozni valót.

— Hát ha nem veszi rossz néven, úgy addig más felé nézek — szolt bájos mosolylyal a Tini.

Együtt maradtunk.

— Na mit szól a társasághoz?

— Ez kényes kérdés nagyságos asszonyom, mert azt sem tudom, kik vannak itt.

— Jómódu, számottevő urak. Mind ismerőseink. Az ott . . .

— Bocsánat, hogy félbeszakitom. Az az ur ott . . . nem, nem csalódom, a divatárúüzletben segéd. Hogy került ő ide?

— Hogy? Meghívás folytán.

— Nem annyira idegenkedés ez, mint ellenszenv.

— Uram, ön annyira nyílt, hogy szinte sért. Ugy látszik, nem tudja hol van?

— Én tudom asszonyom. Istenem! Hát, hogy nem jön Muki bátyám, hogy vége lenne ennek a kínos helyzetnek.

— Ámbár nem ismerem Muki bátyját, de

A nagyban való játék most már a városokba húzódt. Az uri modorban való fosztogatás a fényes kaszinók kiváltsága. Ezek termeinek küszöbén megtörik a törvény ereje s ottben szabad a vásár.

Egyebekben pedig a kávéházak szeparéi is nyújtanak egy kis menhelyet a tiltott játékoknak s bizony sokszor kezükbe veszik a blattot azok is, akik a hazard játékot üldözni volnának hivatva. Az uri modor s a művelt társaság részére előírt kötelességek nevében azonban legalább is hallgatnak.

Néha azután beleszól a játékba egy pisztolydurranás. Egy pillanatra szétrebbenik a társaság, de összeül újra és folyik a kártyázás vigan tovább. Pazaroljuk az időt, pénzt, egészséget, becsületet. Így mennek tönkre a régi magyar családok, így züllenek a jó nevek, amíg teljesen el nem hódítják tőlünk az országot józanabb és munkásabb idegenek, akik bizony bizony még jobb fiait is lesznek ennek a hazának, mint mi, akik élhatalenségünkben ki engedjük esavarni a kezünkől apáink szerzeményét.

Levelek.

3 levél.

Zalaegerszeg, 1908 január 8.

Kedves fiam!

Az élet tizenkét stációból áll mint a Golgota; — levedlel kiérzem, hogy elérkezett az első stációhoz! Nagyon, de nagyon sajnálak, mert akiben halódik az embertársaiban való bizalom, sajnálni lehet csak, — te pedig fiam vagy! Lelked ugyan előbb-utóbb belejutott volna a bizalmatlanság homoktengerébe, de megrendülök arra gondolván, hogy akkor esapott le rád az élet esontos ökle, amikor a szerelem, az igazi barátság, az élő hit, az önfeláldozás szomjusága és a megbocsátás hajlandósága érzelmvilágodnak valószínűleg még legmélyén alusznak. Mi lesz veled te szegény ember, ha idő előtt ki talál nyitni lelkedben az életnek ez az öt legszébb virága? Ha ezeket a legmagasztosabb indulatokat elnyeli lelked sivatárságának a homokja? . . . Lesz-e akkor valami a családalapításhoz fűzött reményemből, életem utolsó aggódó reménységéből? — Vagy elsöpri ezt is a könyörtelen végzet, mint makrancos gyerek a kártyavárat?

Tapasztaltam, tehát tudom — és így állítom, hogy téged a legnehezebb megpróbáltatás kerített karmai közé. Ha megviaskodol evvel a sárkánnyal, ahelyett, hogy átengednéd magad szörnyű ölelésének, a reménység új koszorújával övezi lelked homlokát az önbizalom. Ha elbukol a küzdelemben, akkor én fiam, bucsuzom téled, egyetlen reménységemtől és az élettől. Mert a halál se könnyű, de vagyok annyira önző, hogy inkább ezt választom, semhogy téged, lélek a lelkemből, vér a véreimből, nyomorultan siny-

hogy miért jönne ő is ide . . . Mondja, neki is ilyen érzelmei vannak?

— Neki is? Hisz tőle tanultam én is.

Szerencsénkre megjött Krisztina.

— Na most te válts fel engem Tinikém.

Jövök mindjárt, csak Szilveszterrel beszélek.

— Mondja kedves Fujtató ur, szólalt meg Tini — micsoda maga?

— Magánzó vagyok Krisztina nagysám.

— Már ilyen fiatalon? Ugy-e akkor tud zongorázni?

— Tanítottak rá.

— Jaj, jöjjön akkor és játssza el a »rózsabimbót meg a méhet« Kanavász ur meg énekelni fog hozzá.

— Már engedjen meg, de egy rőföst csak nem kísérek.

— Miért? Tisztességes egy ember az is.

— Szó sincs róla. De . . . Igaz, most én kérdek egész nyíltan kegyedtől valamit. Mi a kedves papája?

— Szintén magánzó.

— És eddig mi volt?

— Eddig? Ó volt az »Arany szarvas«

— Milyen szarvas? Csak tán nem?

— De igen. A ligetben az a nagy vendéglő.

— Ugy? Hm, hm . . . Hisz akkor Muki bátyám . . . Jaj . . .

lődve rimánkodni lássalak a gerinctelen lelki élet igája alatt . . .

Azt írod, hogy az illúzió dércsipe fája alatt ülsz és hullik rád a sok sárguló levél. Nem is kételkedem (az írásod bizonyítja!), hogy a sárguló levelek alatt embereket, intézményeket gondolsz, akiket és amelyeket eddig szeplőteleneknek tartottál, de most rájöttél, hogy gyarlóságokkal vemhesek.

De hát nem tudsz-e elképzelni olyan változatot, hogy más is ilyen dércsipe fa alatt ülve képzelet magát s aki egy vagy más hulló levelen a te arevonásaidat ismeri fel?

Hiába tiltakozol! Gyenge az ember. Itél, hogy megítélhessék. Aki belátja, hogy nincs máskép és ezt a „nincs máskép“-et helyesnek tartja, az a világ tengelyének nem hiszi magát, — igaz, nem is az első stációján tart, mint te, fiam! — Elmélkedő ember vagy, jól tudom, — sokat megróttalak amiatt az önmagadba mélyedés miatt, mellyel java részét megölted a csintalanok idejének, de mindazáltal engedd meg kétségbevonnom azt az állításodat, hogy önkritikával komolyan foglalkozol. Na ná! persze, hogy bizod az önkritikában! De fiam, higgy öreg apádnak is: önbizalmat a mesebeli holló, lelked nyugalma szájában a sajt, a cseles róka pedig a esahos önzés . . .

Az emberiség, az emberi intézmények és az egyes ember élete is: folytonos küzdelem a gyarlóságokkal. Sajnos, a gyarlóságok megismerésében valamennyien távollátók vagyunk, — tökéletesen földi a valóságot a közmondás: más szemében a szálkát is, magáéban a gerendát sem! Mindnyájan mások miatt szenvedünk s rendszerint csak akkor térünk magunkhoz ebből a világfájdalmas kábultságból, amikor a sok bölcseségtől (amely anélkül, hogy észrevettük volna, önlélkünkre is pörlyösapásként zuhogott) delirium tremenszben vonaglik nemestésre idején annyira alkalmas bűnös valónk.

Az emberiség, ennek társadalmi és intézményei fölött vastag rétegben hullámlik a rothadás illata, — aki annyira naiv, hogy tiszta érzéseit kiönti a lelkéből, azzal a merész reménnyel, hogy sikerül csak egy kis részét is ennek a nagy világnak megszabadítania a büztől, a legnagyobbat veszti, amit ember csak veszíthet: az emberek iránt való bizalommal együtt elveszti önbizalmát.

Ne a szomorú arcát nézd fiam ennek a Jánuszfejű világnak, — fogadj szót! Tekints a nevető potájára, melyen vitustánost jár a komikum s melynek szembogaraból, ajkszóglétéből és ezer meg ezer ráncából légiója a bolondságoknak kacagja ki az embernek, ennek az arasznyi létnek a komolykodását. Ha pedig elfog a esömör (amit ki nem kerüthetsz), menekülj a magad érzéseire, azokban keresd és azokban fogod is megtalálni lelked megnyugvását, — a szerelem-

— Csak tán nem érzi magát rosszul?

— De olyanformán. Mondja édes Krisztina nagysám, ugy-e a második emeleten vagyunk?

— Ugy van.

— És ma szerda van?

— Az!

— És ez a ház a 13-as szám.

— Valóban.

— Akkor nem értem! . . . És Muki bátyámat ismerik?

— Miféle Mukit?

— Peczery Mukit.

— Sohse hallottuk ezt a nevet.

— Komolyan mondja?

— Egész komolyan.

— Jaj! Megvan! Még egy fonál van. Papsajt-utcában van ez a ház?

— Nem, ez a ház Árokpart-utcában van.

— Hű! . . . Azért hát. Most már én értek mindent. Eltévésztem az utcát.

— Gondolom, mert Papsajt-utca az, amelyik ez után jön.

— De ilyen szórakozottság. Legyen szives kisasszony vezessen a papájához.

— Éppen jön a néivel.

— Uram . . .

— Bocsánat — vágott közbe Zefir, a volt szarvas — ön se szó, se beszéd beállit hozzám.

nek, az igazi barátság, az önfeláldozás szomjúságának és a megboosítás hajlandóságának kivirágzását. Adja isten, hogy legyen!

Szerető atyád.

A Csány ünnepély.

Szabadságharcunk nagy vértanujának, Csány Lászlónak emlékeztetére Zalaegerszegen rendezett ünnepély egyike volt azoknak az estéknek, amelyek maradandó emléket hagynak a nézők lelkében. Szakítva a sablonnal, egy minden mozzanatában emelkedett, előkelő és hazafias ünnep volt ez, amely megragadó képeivel s egy fonkolt lelkű magyar asszony által írt magyarító szöveggel, művészi zenével olyan összehatást keltett, amely szinte templomi hangulatot varázsozott a zsúfolt bálterembe.

Az „Arany Bárány” szálloda dísztermét négy villamos fülámpa világította meg; a színpadra 2000 gyertyafényű reflektor vetette sugarait. A színpad háttérre bordó drapériával volt bevonva és pálmákkal díszítve. A színpad előtt helyezkedett el az Irodalmi és Művészeti Kör zenekara.

A terem hátulsó részében külön páholyokat állítottak fel a rendezőség s a középső részt a széksorok foglalták el.

Este már nyolc óra felé gyülekezett a közönség a nappali fényben uszó terembe, amely rövid idő alatt zsúfolásig megtelt előkelő közönséggel.

Sándor Zsigmond karmester fél kilenckor megadta a jelt s a zenekar nyitányként eljátszotta „Szigetvár ostromát”, amelyet a közönség élvezettel hallgatott végig s zajosan megtapsolt.

A nyitány után a felolvasó asztalhoz ült Lugmayer Ferencné Tóth Erzsébet urasszony, zala-mihályfai tanítónő s belekezdett öv. Bezerédj Lászlóné Tarányi Ilma urasszony által „Magyar asszony” címen az élőképekhez írt szöveg felolvasásába.

Sajnáljuk, hogy nincs módunkban a felolvasást egész terjedelmében közölni. Jó volna, ha minden magyar asszony elolvasná ezt a kedves, bájos, poetikus művecskét és megtanulná belőle: hogyan kell a nemzeti eszményekért lelkesedni, történelmünk nagy asszonyalakjainak példájából lelkesedést meríteni s a családba, a közéletbe, a gyermekek nevelésébe, a társaságba, a munkába és szórakozásba belevinni a nemzeti szellemet, a hagyományok tisztelését, a hazának szeretetét, a magyar lelket, a magyar karaktert.

Öv. Bezerédj Lászlóné urasszony szerencsés tapintattal és történelmi érzéssel válogatta ki nemzeti multunkból azokat az alakokat, akiket a közönség elé állított. Mindegyik alak egy eszmét testesít meg, egy kort, egy-egy nagy nemzeti célt elevenít fel és tár elénk.

Ime megjelenik Gizella királyné, akinek kegyes

Na hát ez hagyján. De mikor itt sorba kezdi becsapni az egész társaságot . . .

— Bocsnát — vágta most én közbe. — Most jöttünk rá kedves leányával, hogy én eltévesztettem, nem az emeletet, sem nem a hátszámot, hanem az utcát. Azért, ha valami sértőt találtam volna mondani, kérem úgy venni, mintha a Papsajt-utcában mondtam volna.

És azzal a társaság dühös szempillantásai közt, kik között az ipartestület és kereskedelmi egyesület minden előkelő tagja képviselve volt, kivonultam a teremből.

Leverten érek ki a Honfi-térre. Hát ki az, ki belém botlik?

Kitalálták! Muki bácsi.

— Oh, te szerencsétlen! Csak tán nem voltál ott?

— Nem! Eltévesztettem az utcát.

— Máskép ott lettél volna?

— Ott.

— No akkor nagy szerencséd van!

— Miért?

— Mert az estély a Papsajt-utca 13 szám a. nem ma, hanem holnapra van kitűzve.

— Hát miért írta mára?

— Azért hála Istennek, mert eltévesztettem.

Hantke Emil.

lelke szelídítette pogány őseink erkölcsait s terjesztette a keresztény kultúrát.

Következik árpádházi szent Erzsébet, aki egyik legbájosabb legendás alakja a nemzeti királyok nagy családjának. Majd előttünk áll Szép Ilonka, az erdők ibolyája, aki Hollós Mátyás szívét hódította meg. Nagy volt ő, Mátyás az igazságos, de életének alig van olyan epizódja, amely jobban megkapná a szívét, mint a költőnek az a szép gondolata, amellyel a népet szerető, igazságos, vitéz királyt elvezeti a vadonba, ahol a hősi ifjú legyőzi egy porleány szeméinek ártatlan villanása.

Az egi nők a török háborúk vitéz asszonyait személyesítik meg és Zrinyi Ilona, ez a felséges jellemű, hőslélkű asszony a kurucok harcainak örökké magasatos alakja. Próféta egy titáni küzdelemnek, szimbóluma a hősi anyáknak, a büszke és jószívű urasszonyoknak; eszményképe a daliás idők hölgyeinek. Szabadsághős felesége, a magyar szabadság legdaliásabb, legönzetlenebb harcosának: II. Rákóczi Ferencnek anyja.

És nézzétek azt a cigányleányt, aki síró hegedűjével a busuló kurucot vigasztalja! Nem ébred e fel a nagy harcok minden hagyománya, nem sír-e lelkünkben a tárogató hangja, nem halljuk-e a Kárpátok béréin aláereszkedő kurucok ajkairól a Rákóczi indulót?

Szegedy Róza és Kisfaludy Sándor jelennek meg a színen. A magyar Petrarca az ő Laurájával, a nemzeti ébredés korának lantosa, szívének választottjával, aki dalra lelkesíti. Felelevenednek az emlékezetben Himfi dalai, amely nagyanyánk inádságos könyve volt; a váromok regéi, a Balaton regényes partjának költészete.

Dukai Takách Juditban a költőnőt, a lelkes honleányt látjuk megjelenni, majd előttünk áll egy bájos kép, ahol a nagyanya beszél unokáinak a nagy harorról, a honvédek dicsőségéről.

Kedves és megkapó kép: Erzsébet királyné, a bánatos, sokat szenvedett nagyasszony, a béke anyja.

Öv. Bezerédj Lászlóné urasszony ezután a modern asszonyt mutatja be két képben. A sport és a flirt című képek alap gondolatát így fejezi ki a szöveg:

„Ma az asszony is szabad, övé a nagyvilág és élni, élvezni s nem vegetálni akar.

De lássuk csak, miként véli ezt megoldani. Reggel, délelőtt a fürdőben, a piperes-zobában találjuk a modern asszonyt: fürdő, massage, száz apró üvegcsa, tégedli, ez mind a toalettekhez tartozik, hogy a szépsége kellőképp érvényesüljön. Azután találkozzunk vele mindenütt, ahol mulatni, élvezni lehet: a tennis-groundon, a lovagló pályán, automobilon száguldván, majd a tó sima tükörén csónakban ringatózva.

És a férjek — a gyermekek? Hol vannak? A férjek ma csak aféle szükséges rossz váltak, a kik az asszonynak társadalmi pozíciót biztosítanak s a költséges passzióra minden uton módon pénzt teremtenek, és a gyermekek, ezek az édes babák, a hogy a modern asszony őket beévezve nevezi, hihetőség csak számban jelennek meg egy-egy családban, erre a néhányra azután vigyáz az angol miss, a francia bonne és csepegteti az ifjú szivekbe a magyar hazafiság paródiáját. — Hát ez a belső tartalom nélkül való külső üres csillogás lenne a mai magyar asszony, ez a mai magyar asszony, az a mai magyar család képe? De mit szólnak ehhez Nagyasszonyaink, akik áldólag tekintenek le nemzetünkre?

Mit szólnak mi, érző és gondolkodó magyar anyák? Ez lehetetlen! Ez csak egy torzkép, egy rossz francia kópia, az oly vaskos pilulákban beadott nemzetközi jelszavak és elmésségnek torz-születése, ez a mai kor betegsége, a melyből a magyar asszony diadalmasan fog kikerülni, mert hiszen Madáchban írva vagyunk hogy:

A jó sajátja és büne a koré,
Mely szülte őt!

A képek sorozatát a munka dicsősítése zárja be. Az egyes képekben szerepeltek:

I. kép: Gizella királyné. Gizella, Szent István királyné: zalabéri Horváth Mima. Angyal: Szüts Bébi, Genius: Krampatics Ilona.

II. kép: Szent Erzsébet. (Szent Erzsébet a nép között): Takács Ilonka. 2 szegény gyermek: Borbély Boriska és Borbély Pista.

III. kép: Szép Ilonka. Szép Ilonka Balassy Ilonka; vadász: Töreky Aladár.

IV. kép Egi nők. Az egi nők: Fritz Paula, Kosztrabszky Elza, Szabó Aranka.

V. kép: Zrinyi Ilona. Zrinyi Ilona: Bosnyák

Gézáné; Juliánna: Árvay Bébó; Ferenc: Bosnyák Iván.

VI. kép: Czinka Panna. Czinka Panna: Bezerédj Sárika; kuruc: Bezerédj Imre.

VII. kép: Szegedy Róza: Bezerédj Mariska; Kisfaludy Sándor: Dr. Skublies Ödön.

VIII. kép: Dukai Takách Judit. Dukai Takách Judit: Chernel Margit; magyar lányok: Szabó Aranka, Pammer Emilia és Kosztrabszky Elza.

IX. kép: 1848. Nagyanya: Láng Lajosné; unokái: Láng Adrienne, Gráner Juliska, Pammer Emilia, Kőcsa Margit.

X. kép: Erzsébet királyné. Erzsébet királyné: Hány Clarisse; angyal: Szüts Bébi; geniusz: Krampatics Ilona.

XI. kép: Sport. Automobilozó: Kocsuba Emilné. Lawa-tennisező: Szigethy Margit, korcsolyázó: Szirmay Alice, biciklista: Somossy Juliska. Udvar: Bubic Tivadar, ifj. Nagy Károly, ifj. Thassy Kristóf.

XII. kép: Flirt. Dr. Skublies Ödön, Bódy Zoltán, Kosztrabszky Ferenc, Barthelmes Walter, dr. Skublies Ödön, dr. Huszár Pál, Hány Kálmán, Nagy Károly, Czinder Kálmán.

XIII. kép: A munka. Magyarország géniusza: Zalabéri Horváth Mima.

XIV. kép: Apotheosis. A XI. és XII. csoport kivételével az összes szereplők egy szép csoportban.

Megkapó jelenség volt zalabéri Horváth Mima Gizella királyné alakjában. A királyi alak korszerű jelmezben a színpad közepén térdelt; feje felett a géniusz koronát tartott s egy angyal terjeszti ki feléje áldó kezeit. Szüts Bébi és Krampatics Ilonka úgy néztek ki, mintha az égből röppentek volna le. A hatást megilletődésig fokozta a zenekar, amely az István királyt sirató ősi éneket adta elő. (Ah hol vagy magyarok tündöklő csillaga.)

Szent Erzsébet alakját Takács Ilonka személyesítette. Mintha magyar lélek fantáziájának szülte lett volna; mintha a szent királyné maga állott volna előttünk, oly közvetlen volt a kép hatása. A kék palástba burkolt szent asszony szende mosolygással nézi a rózsává vált kenyeret, két kis szegény gyermek pedig bizalommal buvik palástja alá. Mintha oltárképről lépett volna eléük ez a csoport, amely köré glóriát vont a villamos reflektor.

Szép Ilonka! Mennyi báj, mennyi közvetlenség volt ebben a képben. A pillangót kergető leány megfogja a szálló lepkét s az ifja vadász, előrehajolva egy szikladarabról, átöleli Szép Ilonka karcsu derekát. Balassy Ilonka anyi keresetlen báj tudott önteni a tartásába s Töreky Aladár oly természetesen, minden mesterkéltéssel nélkül személyesítette az ifjú Hollós Mátyást, hogy a költő gondolatának méltóbb illusztrációját képzelni sem lehet. Rendkívül találó volt Balassy Ilonka jelmeze, egy kaecér kis magyar ruha, szalagos pártá, csipkés kötő.

Az egi nők című képben Dobó Katica karddal a kezében a várfalon áll, mellette egy hölgy szurkot önt az ostromló törökre, a másik követ készül lehangosítani a várfokról. Fritz Paula személyesítette Dobó Katicát. Szép termete, kitűnően érvényesült s Kosztrabszky Elza és Szabó Aranka a vitéz egi asszonyokat jelenítették meg kifogástalan pózban.

A leghatásosabb kép volt: Zrinyi Ilona, két gyermekével. Bosnyák Gézáné felséges alakja, arcának magyaros szépsége és méltóságjeljes kifejezése kell ahoz, hogy valaki Zrinyi Ilonát, ezt a dicső asszonyt személyesíteni tudja. A gyönyörű korbú jelmez, Árvay Bébó és Bosnyák Iván, ez a két ritka szép gyermek, a hatalmas világítás, a tárogató bugása — remek keretet és kíséretet képeztek a képhez, amely a nézőt elvezette vissza a multba, Munkács várába, amelynek falairól a büszke nagyasszony szeméi kémlelik a sikságot, a jövő titkait s elborult arcán meglátszik a jövő nagy küzdelmeinek sejtése. Így állhatott Munkács falán Zrinyi Ilona, akinek lelkében anyai szeretet, anyai nagy elhatározás és erély lakott. Bosnyák Gézáné urasszonynak, amikor erre a szerepre készült, talán megjelent Rákóczi anyja, hogy megmutassa büszke tartását, szeméinek s arcának kifejezését. Mert ha nem mondták volna is: kit ábrázol, aki nemzeti dicsőségünk és küzdelmeink nagy alakjait ismeri, ráismert volna Zrinyi Ilonára.

A Rákóczi korbú van az a kép is, amely Czinka Pannát, a hegedős cigányleányt mutatja be. Egy busuló kuruc ül a szikla tövében s a cigányleány fülébe muzsikál. A zenekar kuruc

nótát játszik hozzá. Bezerédj Sárka volt a cigányleány, Bezerédj Imre a kuruc. Rákócziának legendás alakja vált muzsikust Bezerédj Sárka híjelmében állította a közönség elé s a kép mozdulatlanágában is állt és beszélt a kuruc király dalairól.

Szegedy Rózát Bezerédj Mariska, Kisfaludy Sándort dr. Skublics Ödön személyesítette. A kép azt a pillanatot ábrázolja, amikor a költő és szerelme megértik egymást. Kéz a kézben mosolyognak egymásra. Bezerédj Mariska az akkori idők bájos toalettjében, csigákba fűrtözött hajjal, Skublics Ödön a magyar gárda egyenruhájában kitűnően jelentették meg Kisfaludyt és Rózát. Előttük állott a daliás ifjú gárdista, akinek szíve tele van szerelemmel és dallal s korának egyik legbájosabb nőalakja, aki megértette a költőt.

Dukai Takách Judit felolvas hallgatóinak. A lánglelkű asszonyt Chernel Margit ábrázolta. Körülötte magyar leányok állnak s hallgatják a költőt, aki keresetlen pózban szép toalettjével határos központja volt a sikerült képek.

Az 1848-iki szabadságharerről a nagymama mesél unokáinak. Határos, kedves kép volt, amely közvetlenül beszél a szívekhez. A nagymama sokat szenvedett, de kibékült már a multtal s mosolygó arccal beszél a jövőre nézőkedéhez. Tanítja őket hazát szeretni, szépért, jóért lelkesülni. Láng Lajosné urasszony volt a jóságos, kedves arcú, pápaszemű nagymama. Mellette, körülötte: Láng Adrienne, Gráner Juliska, Pámmer Emilia, Kócsa Margit, a szép unokák. A zenekar játszotta a nagy idők emlékeztét: Ne sirj, ne sirj Kossuth Lajos.

Következett a mártir királyné: Erzsébet nagymama, akit Háy Clarisse ábrázolt. Erzsébet királyasszonyt lehet-e másképp híven megjeleníteni, mint bánatosan, szomorúan. Akinek annyi jutott a szenvedésből, mint neki, annak arcára felírja a nyomait a bánat. Háy Clarisse a közönség elé állította a szenvedő, bánatos királyi asszonyt, nemes kifejezésteljes tartással. Sándor Zsigmond hegedűje pedig zokogta a királyné nótáját: Lehullott a rezgő nyárfán ezüst színű levele.

A történelem nagy nőalakjai után özvegy Bezerédjné urasszony a modern nőt is bemutatja. Jó és nagyon tanulságos gondolat a magasztos példák után a mai kor sivár hivalkodását a közönség elé tárni. Az ellentét színe lesújtó, de hatásos és gondolkodásra készt. A képek pedig rendkívül csinosak, a csoportok összeállításai izléesek.

A sport és flirt, a modern asszony kedvencei, a szalonélet vidám, felületes, mulatni vágyó társasága kitűnően voltak ábrázolva. Hogy a csoportokat alkotó hölgyek mind bájosak és szépek, a toalettek pedig pazarok voltak, talán felesleges is mondani. A legmodernebb sportnak: az automobilnak képviselője, Kocsuba Emilné urasszony, remek sporting ladyt mutatott be; Szigethy Margit a lawn tennis ground kedves leányalakját helyettesítette, Szirmay Alice bájos jégkirálynő volt, Somossy Juliska pedig sikerült kerékpár kosztümjében, szép alakjával a bicikliző hölgyeket képviselte. A hölgyek körül több sportoló ur helyezkedett el.

A flirt egy mulató társaságot állít elénk. Ebben a képből a társaságba járó modern asszony jelenik meg a közönség előtt. A színpad egy szalont ábrázol, ahol a hölgyek — természetesen urakkal tarkázva — pezsgőznek, kártyáznak, üres semmiségekről beszélgetnek és kacérkodnak. Mindnyájan a mai kor gyermekei lévén, a kép természetesen mindnyájunknak tetszett s frentikus hatást keltett. A szép asszony, kedves társaság, a szórakozás, a flirt vonzó kép a színpadon is. Különösen mikor olyan szépek vannak együtt, mint ebben a képből voltak. Dr. Skublics Ödön, Bódy Zoltán, Kosztrabszky Ferenc, Barthelmes Walterné és Skublics Gizella szerepeltek. Szeretném a toaletteket is leírni, de nem tudok eligazodni a sok műkifejezés között. Csak annyit jegyzek fel, hogy mesésen szép volt minden s kogy a hatalmas Rembrandt kalapok, élénk színű ruhák az erős villamos fényben nagyon jól hatottak. A színpad közepén ült Bódy Zoltán urasszony, akinek mosolygó szép arca, remek toalettje felségesen érvényesült.

Ezután következett a „munka“ és az „apoteózis“ szép csoportozatok, amelyeknek főalakja zalabéri Horváth Mima volt.

A program majdaem két órát vett igénybe. Ezután gyorsan kihordták a teremből a székeket

s kezdődött a tánc, amely reggel 8 óráig tartott. A négyeseket 80 pár táncolta.

A mulatság alatt egy kis baj is történt. Az ideiglenes villamosvilágítás éjféli után felmondta a szolgálatot. Az ilylmpák elaludtak s nem lehetett őket többé használni. Hamarosan sodronyt feszítettek ki, amelyet bekapcsoltak a villamos vezetékbe s a mulatság gyarlón világított teremben folyt tovább.

* * *

Meg kell emlékeznünk arról, hogy ezt a felejthetetlen estét Bosnyák Gézáné urasszonynak köszönhetjük. Nemcsak hogy összehozta a szereplőket, hanem a képek beállítását s a rendezést körül is fíradhatatlanul tevékenykedett. Dr. Skublics Ödön urasszony és Dr. Skublics Ödön osztották meg a rendezői teendőket, míg az előkészítés és szervezés munkáját Dr. Thassy Gábor vette magára. A siker megjutalmazta a fáradságot.

A jelen voltak közül a következő urhölgyek neveit tudtuk feljegyezni: Ángyán Jánosné, Árvay Lajosné, Árvay Bébé, Dr. Árvay Lászlóné, Balassy Miklósné, Balassy Ilonka, Balogh Gyuláné, Balogh Margit, Bárczay Béláné, Barthelmes Walterné (Döbréte), Gróf Batthyány Józsefné (Zalacsány), Gróf Batthyány Pálné, Lujzácska, Mariette, Dr. Berger Béláné, Bezerédj Lajosné, Mariska, Sárka (Alsópáhok), Bertalan Pálné, Jolánka, özv. Bertalanffy Józsefné, Bogyay Elemérné, Borbély Györgyné, Bosnyák Gézáné (Miséfa), Bruck A.-né, Bódy Józsefné, Bódy Zoltán, Chernel Antalné, Margit (Vasmegeye), Csertán Karolyné (Alsóbagod), Csoknyai Laura, Deutsch Ferencné, Deutsch Hermán, özv. Erdős Gézáné, Fängler Béláné, özv. Farkas Imréné (Hagyáros), Ferenczy Józsefné, Fischer Pálné, Dr. Füglein Miklósné, Fülöp Józsefné, Dr. Fritz Józsefné, Paula, Dr. Geneszy Ödön (Nkanizza), özv. Gerencsér Györgyné, Mariska, Dr. Gráner Adolfné, Juliska, Gráner Gézáné, Háy Böske (Nemesapáti), Háy Dezsóné (Hottó), Dr. Háy Istvánné, Clarisse, özv. Hagymássy Gyuláné, Margit és Irénke, Dr. Halász Miksáné, Hertelendy Gyuláné (Magyaréncs), zalabéri Horváth Mima (Zalacsány), Heinrich Vilmosné s lányai, Z. Horváth Lajosné, Horváth Béláné, Irén, Jette, Erna, özv. Pallini Inkey Kálmáné (Rigyász), Dr. Isóó Viktorné, özv. Isóóné, Juhász Béláné, Jakabffy Erzsi, Kiss Lajosné, Kocsuba Emilné, Kócsa nővérek (Zél), Köhler Edéné, özv. Krampatics Istvánné, Ilonka, Kosztrabszky Ferencné, Elza, Krosetz Gyuláné, Láng Lajosné, Olga, Adrienne, Magyar Lajosné, Marton Lászlóné, Marton Laura (Andráshida), Makara Mariska, Mérió Gézáné, Monspart Istvánné, Morandini Tamásné, Mikovich Zóra, Nagy Lászlóné (Andráshida), Németh Elekné, Németh Iza, Herczeg Elba, Odessalehi Amelie hercegnő, Pámmer Elza és Emilia, Puskás Kálmáné, Reisinger Rudolfné, Dr. Rézler Kornélné, Rohonczy Istvánné, Rutich Sándorné, özv. Ruzsics Károlyné, Sággy Lajosné, Sándor Zsigmondné, Sárközy Viktorné, özv. Somogyi Jánosné, özv. Somogyi Gy.-né (Palin), Somossy Nándorné, Juliska, Suszter Oszkárné, br. Solyomossy Ödön, gróf Somsich Ödön, Szücs Dezsóné, Bébé, (Nagyfalud), Schütz Frigyesné, Szabó Aranka, Szalay Lászlóné, Szirmay Béláné, Alice, Dr. Szigethy Elemérné, Margit, Elvira, Sperlách Gézáné, dr. Skublics Ödön, Skublics Zsigmondné, Gizella, Lenke, Skublics Miczi és Fanny, Szentistványi Sándorné, özv. Tschürzén-Kummer Paula, Takács Imréné, Ilonka (Keszthely), Táneczos Lajosné, (Rád), Thassy Kristófné, Thassy Lajosné, Tikk Lászlóné, özv. Trsztyánszky Lajosné, Trsztyánszky Ödön, Vargha Vilmosné, báró Veigelsperg Gézáné szül. br. Mikos Olga, s lányai: Nita és Olga bárónők, Dr. Udvardy Jenőné, Dr. Urbanek Károlyné, özv. Zsilinszky Sándorné.

Hírek.

Muraközért! Horvát testvéreink azon buzgalma, hogy Muraközt elhódítsák, élénk viszhangot támaszt a Dráván innen is.

Egyenként mozdulnak meg társadalmunk tényezői, hogy a „Za Medjimurje“ mozgalomra méltó választ adjanak.

A múlt héten a Csáktornyai Kereskedelmi Kaszinó választmánya — ezen mozgalom ellen-súlyozására — a következő indítványt fogadta el: „Közismert dolog, hogy mióta Horvátország-

ban a külön nemzeti lét gondolata működik, mindig emelkedtek hangok, hogy a horvátok lakta Muraközt a horvát nemzeti egységbe be kell olvasztani. Egy tekintélyes horvát politikai párt, a Starosavics-párt, egyenesen programjába is felvette a Muraköznek Horvátországba való bekebelezésének kérdését és azon elvi álláspontját, hogy a Muraköz jogilag Horvátországhoz tartozik, minden horvát országgyűlési megnyitáskor jelzi is azzal, hogy a Muraköz képviselőinek a „sabor“-ról való elmaradását kifogásolja. Ujabb időben egyszerre több oldalról indult meg az agitáció „za Medjimurje“, a Muraköz népességének és területének elhódításáért. Aki tudja, hogy nemzetiségi vidéken, a hol egyszer már sikerült őket vernit a társadalom osztatlan hazafias értelmiségébe, mint tágult egyre a rés és öltött egyre nagyobb arányokat a bomlás folyamata, e kísérleteken nem fog mosolyogni, hanem a tett mezejére lép és meggátolni törekszik, hogy a konkoly kikeljen és felburjánozzék.“

„A Csáktornyai Keresk. Kaszinó, mint kultur-tényező nem maradhat tétlen ily törekvésekkel szemben, hanem elérkezettnek látja az időt arra, hogy azon társadalmi erők szervezésére, melyek Muraközben hazafias szellemet és a magyar műveltséget társadalmi uton terjesztetni igyekeznek, a kezdeményezést megragadják.“

„A Keresedelmi Kaszinó már régebben évi száz koronát szavazott meg magyarosítási célra. Választmányi tagjai egyikeknek-másikának indítványára a helybeli takarékpénztárak ugyanezek anyagi segítséget szavaztak meg ugyanezen célra.“

„Folytassuk már most működésünket tágabb keretben! Forduljunk körlevelekben más pénzintézetekhez, hazafias célu egyesületekhez és köz-művelődési tényezőkhöz azon kérelemmel, hogy évenként közeloakra fordított adományaikból juttassanak részt nekünk is, hogy folytonos évi adományok útján teremtsék oly forrás, mely egyesített, szervezett működésünket a szükséges anyagi eszközökkel táplálja!“

„Sikereseznek vélünk általában a muraközi földmives népek hazafias újságokkal, folyóiratokkal. — a kellő anyagi eszközökkel nem bíró muraközi elemi iskoláknak magyar gyermekújságokkal, hasznos mulattatókkal ingyen való ellátását, a magyar nyelv tanulásában és tanításában legnagyobb előmenetelt tanúsított tanulóknak és tanítóknak díjjal való jutalmazását és kitüntetését. Azon esetben pedig, ha kellő összeg áll majd rendelkezésre, lehetőleg megvalósítandó a „MURAKÖZ“ hetilapnak politikai lappá való átváltoztatása, hogy magyar és horvát részben, melynek olvasásához a nép már hozzászórt, szabadon foglalkozzék politikai kérdésekkel is és ezzel hozzájáruljon a nép politikai felvilágosításának munkájához.“

„Érvényesítsük kereskedelmi összeköttetésünket és támogassuk a magyar hatóságok és tanügyi körök küzdelmét, hogy a Muraköz horvát népét a magyar műveltség fensőbbisége révén elválaszthatatlan kapcsolatba hozzuk a magyar nemzettel!“

* * *

A választmány ezen indítványt egyhangu lelkesedéssel elfogadván, azonnal hozzálátott megvalósításához is és az indítványban jelzett intézetekhez és egyesületekhez a következő körlevelet intézte:

Kérem. Tekintetes cím! Muraköz a mienk harsogtatják ujabban fokozott erővel a Dráván túl a horvát tulzók. „Muraköz a mienk“ feleli elszántan e kis félsziget magyarsága és szervezni kezdi a mozgalomát, melynek célja a Muraköz horvát népességének hazafisága ellen intézett támadások sikeres visszaverése.

Törekvésünk: hazafias, magyar szellemű lapoknak a nép közt ingyen való szétoztása, az elemi népiskoláknak magyar gyermekújságokkal való ellátása, a magyar nyelv tanulásában és tanításában legnagyobb előmenetelt tanúsított tanulók és tanítók díjjal való kitüntetésé révén a Muraköz népének a magyarsággal való szoros kapcsolatba hozása és e kapcsolat megszilárdítása.

Ismerje meg a muraközi nép a magyar műveltség fensőbbiségét, a magyar nyelv tudásának reá nézve óriási hasznosságát!

E cél oly fontos, hogy megkap minden szívet és megnyitja az áldozatkészség zsilipjeit a haza területi épségének és közmívelődési egységének érdekében!

Az alulirt kereskedelmi kaszinó évenként nagyobb összeggel járul e cél létesítéséhez. Azon-

ban itt az ideje annak, hogy az ezen irányban kifejtett működés kereteit kitágítsuk!

Kérve-kérjük a tekintetes Cimet, sziveskedjék a maga részéről is az évenként közlésekre felosztott összegből mozgalmunkat anyagilag támogatni, ebbeli határozatáról minket értesíteni, a megszavazandó összeget pedig egy e célból szervezendő bizottság útján való felhasználás végett a csáktornyai Takarékpénztár címére beküldeni.

A nemzet hátsója fogja megjutalmazni azokat, kik idejekorán gáton teremnek, hogy a fenyegető árt visszaszorítsák!

Csáktornyán, 1908 január havában. Kitűnő tisztelttel és köszönettel a Csáktornyai Keresk. Kaszinó választmánya.

Üdvözljük a „Kereskedelmi Kaszinót“ kezdeményese alkalmából és kívánjuk, hogy mozgalmá teljes sikert arasson!

Eljegyzés. Vörös Gyula leányei kir. adótszít eljegyezte Bedő Matild kisasszonyt Zalaegerszegről.

Szente Lajos szombathelyi műépítész vasárnap f. hó 5-én tartotta eljegyzését Szenteleken Friedrich Nándor ur ottani nagykereskedő szeretetreméltó leányával, Klottild kisasszonnyal.

A Zalaegerszegi Irodalmi és Művészeti Kör múlt vasárnap rendezte a főgimnáziumban 2-ik „Uránia“ előadását. Fehér Miklós főgimn. tanár ismertette Madách Imre életét az „Uránia“-tól kölcsönvett képek és előadás alapján ügyesen átdolgozva és kibővíve azt mélyreható reflexiókkal, melyek világossá tették a vonatkozást és benső összefüggést Madách élete, korának politikai, társadalmi viszonyai és egyetlen remekműve „Az ember tragédiája“ közt. A nagyszámú hallgatóság az érdekes előadást nagy tetszéssel fogadta.

A nagy érdeklődésre való tekintetből a Kör — kísérletképpen — kettős előadást rendezett, egyet 2 órákor, egyet meg 4 órákor. A kísérletből az lett a tanulság, hogy a közönség jobban szereti a későbbi, mint a kora délutáni előadásokat, mert a 2 órára még vagy 40—50-en elfértek volna s bizonyára arányosabb a hallgatóság elosztódása, ha 2 óra helyett a másik előadás pl. 6 órákor lett volna. De a rendezőség az egyik előadást azért volt kénytelen 2 órára kitűzni, mert az esti órákban nem kaphatja meg a vetítógéphez szükséges magas feszültségű villamos áramot. Sajnálatos volt az a körülmény, hogy a közönség egy része a 4 órai előadásról künrekedt. S jogosnak tartották méltatlankodásukat főleg azok, akik bérletjegyük vagy előre megváltott jegyük címén joggal várhatták bebecsátásukat. Amde ha a pontos időre, 4 órára megérkeznek, sérelem nem esett volna rajtuk, mert a többiek, kik jegyüket ott váltották, csak az utolsó percben bocsáttattak be, mikor a bérletjegyek eljöttére — lévén már pontban 4 óra — számítani már nem lehetett. Panasz volt hallható amiatt is, mintha az előadás 4 óránál korábban kezdődött volna. Meglehet, hogy többeket a mi — pontatlanságáról kellemetlenül messze hires — toronyóránk megtévesztett, de a tért terem is mutatta, hogy 4 óra már megvolt, mikor az előadás megkezdődött. Az meg csak természetes, hogy a szabad liceumi előadások rendezősége — ép a pontosan, sőt $\frac{1}{2}$ és $\frac{3}{4}$ órával is korábban érkező s érdeklődő közönségre való tekintetből — irítozik a hangversenyeknél s egyéb ünnepélyeknél divó eléggé el nem ítélt, bosszantó szokás utánczásától, hogy az előadásnak kezdetét az alaposan félremagyarázott eleganciából későn járó hallgatóság kedvéért — a kitűzött időnél legalább is félórával későbbre kell halasztani. Tehát vasuti, nem pedig hangversenyi pontosságot kérünk!

A legközelebbi szabad liceumi előadás ma, január 12-én d. u. pontban 3 és $\frac{1}{2}$ órákor lesz a főgimnáziumban. A legérdekesebb költői egyéniségek egyikét, a zalamegyei Bacsányi Jánost ismerteti Suszter Oszkár főgimn. tanár, aki a

költő két jeles költeményének szavaltatásáról is gondoskodik. Az előadáshoz jegyek előre nem válthatók.

Zavargás a Muraközben. A Muraköznek ismét van egy kis nemzetiségi izü szenzációja s úgy látszik, hogy mindjobban tért hódít a horvát mozgalom, amelyet tiukos kezek élesztgetnek.

A legújabb zavargás színhelye Muraosány, amelynek lakossága állást foglalt a magyar kántorral szemben. Dergovics Györgyöt múlt évi november hó 18-án, sok versenytársa közül, nagy szótöbbséggel kántorra választották. Dergovics december 1-én foglalta el az állást s karácsonyig zavartalanul működött. Megjegyezzük, hogy Dergovics nem tud horvátul, tehát magyarul énekelt a templomban. Karácsony második napján amikor a kántor a kórusba akart menni, elállották az utját és inzultálták. Ezután már az egész község a kántortanító ellen fordult s felszólították, hogy mondjon le, mert másképp kiviszik a határra. Január 7-én megjelent Dergovicsnál Czvia Pál, aki úgy látszik előkolomposa a mozgalomnak — s felmutatott egy több aláírással ellátott ívet. Ebben az írásban az a felszólítás foglaltatott, hogy Dergovics azonnal mondjon le, mert másként azonnal kihordják.

A körjegyző az erőszakoskodásról azonnal jelentést tett a közigazgatási hatóságnak és Dr Ságváry Jenő perlaki főszolgabíró 14 csendőrral kiszállott Muraosányba.

Amikor a főszolgabíró odaért, óriási tömeget talált a községháza előtt, amely — valami nászünnepegy ürügye alatt — zeneszóval, zászlókkal tüntetett, míg Dergovics György a községháza egyik szobájában aggodalommal várta a történendőket.

A tömeg a csendőrök láttára hamarosan eloszlott és Dr Ságváry Jenő főszolgabíró megkezdte a vizsgálatot, egyszersmind igyekezett a kedélyeket lecsillapítani. Az izgatott emberek azonban kijelentették, hogy a kántort nem türik meg a községben. A főszolgabíró három napi eredménytelen tárgyalás után, látva, hogy a mozgalomnak nemzetiségi színezete van, elhagyta a községet, de gondoskodott arról, hogy a községben csendőrök maradjanak s a további zavargás megakadályoztassék. A vizsgálati iratok a kir. ügyészséghez tételnek át.

A muraosányiak Peczek György e. kanonok vezetésé alatt küldöttséget menesztettek Zágrába az érsekhez s onnét azon instrukcióival tértek vissza, hogy a kántor tisztán egyházi funkcionárius, tehát azt csak a hívek választhatják.

Megemlítjük, hogy Kengyelies János muraosányi plébános felszólította híveit, hogy az istentisztelet megtartását ne akadályozzák s a kántort bocsásák be a templomba. Kijelentette azt is, hogy a zavargás miatt két hétig nem fog misézni. Ezt azonban nem tartotta meg s rendszeren misézett.

A muraosányi iskola községi. A kántortanító a közigazgatási bizottság rendelete alapján Kovács Rezső volt perlaki főszolgabíró elnökielte alatt választott. A választásba úgy a plébános, mint a község megnyugodtak; sőt elismeréssel voltak Dergovics kántori működése iránt. Csak azt kifogásolták, hogy az új kántor nem tud horvátul. A kántortanítói állásra kiírt pályázatban a horvát nyelv tudása kikötve nem lett. A közigazgatási bizottság a választást jóvá is hagyta. A kántor megerősítése érdekében a zágrábi érsekségnél is közbenjártak, onnét azonban az a válasz érkezett, hogy miután Dergovics György horvátul nem tud, meg nem erősíthető.

Az izgatás szálai Zágrába vezetnek s úgy látszik, a muraosányi zavargás is egyik epizódja a „Za Medjimurje“ jelszó alatt megindult mozgalomnak.

Katonai előléptetések. A m. kir. 20 honvéd gyalog ezred tartalékába tartozó következő hadapródok neveztettek ki hadnagyokká: Horvát Dezső, Braun Zsigmond, Thuly István, Gyarmati

Mikiós, Német Károly, Bandi Ferenc, Kulcsár Gyula, Friedrich Károly, Páky Károly, Hajós Imre, Diamant Miksa. — Hadapród tiszt-helyettesekké: Bayer Emil, Havay Kálmán, Obal Rezső, Heinrich Alfréd s Vértés Jenő tartalékos hadapródok.

Katonai áthelyezések. Bójthe Ödön honvéd százados Körmenről Nagykanizsára, Schvarecz Jenő hadnagy Fiuméből Nagykanizsára, Komlóssy Gyula hadnagy Nagykanizsáról Körmenre és Tauffer Dezső hadnagy Nagykanizsáról Fiuméba helyeztetett át.

Kántorválasztás. A Zalaegerszegen megüresedett r. kath. kántor állásra f. hó 8-án délután történt meg a választás. Az állásra ketten pályáztak: Szvetnik Lajos mélykúti és Kabdebó Kálmán gyergyóalfalui kántorok. Delelőtt 9 órákor tartották meg a hangpróbát, melynek alapján a képviselőtestület egyhangulag Szvetnik Lajost választotta meg.

Állatorvosi kinevezés. Az ujonau szervezett balatonfüredi járásba Seffer Vilmos m. kir. állatorvos neveztetett ki.

Gyászír. Pósfai Horváth Lajosné szül. ughi Ughy Jusztina urnó 58 éves korában Zalalövön meghalt.

Előadás a kereskedelmi körben. A zalaegerszegi kereskedelmi alkalmazottak körében f. hó 8-án dr. Kardos Jenő tartott népszerű előadást az egészséges szocializmusról. Vonzó és élénk előadás keretében ismertette az előadó a szocializmus keletkezését, fejlődését és történetét, majd rámutatott a szocializmus érdemére és hibáira, végül pedig kifejtette, hogy a szocializmus mennyiben és milyen korlátok között jogosult. Az érdekes és tanulságos előadást a nagyszámú egybegyűlt tagok és vendégek figyelemmel és tetszéssel hallgatták végig. — A legközelebbi előadást f. hó 15-én (szerdán) este $\frac{1}{2}$ 9 órákor Lázár Gyula keresk. iskolai tanár fogja tartani. Az előadás tárgya: az élelmiszerek hamisítása.

Táncestély. A zalaegerszegi kereskedő ifjak önképző egyesülete folyó hó 18-án felolvasással egybekötött táncestélyt rendez, az „Arany Bányák“ dísztermében. Dr Részler Kornél királyi alügyész „Milyenek a nők és milyenek a férfiak“ cím alatt tart felolvasást. A meghívókat most küldi szét a vigalmi bizottság. Az előkészületekből ítélve a mulatság sikerültnek ígérkezik.

A csabrendeki állami népiskola. Egy csabrendeki lakos aláírásával a következő sorokat küldték be nekünk közlésre: A „Pesti Napló“ folyó hó 4-iki számában a nagykanizsai fiúiskola mizériájáról egy közérdekű cikk jelent meg. Sajnos, a nagykanizsai nem egyedüli eset Zalavármegyében. Csabrendeken, hol már 30 év óta állami iskola van, nem kevesebb, mint nyolc tanítóval s 350-nél több tanköteles gyermekkel, ugyancsak több mint 30 éve vajudik az iskolaépítés ügye. Az egyes osztályok a községben elszórva, gazdasági épületekben, sőt volt istállóban vannak elhelyezve, többek közt olyan „tanterem“-nek nevezett egyablakos zugban is, amelynek területe nem több, mint tizennyolc négyzetméter! És ebben negyvenegy gyermeket zsúfolnak össze! A körösvos hiába tette meg múlt évben is az iskolahelyiségek ellen egészségügyi szempontról kifogását, a kiküldött bizottság azzal, hogy „egészen csinos kis tanterem“, azokat jónak találta. Mint a kanizsai fiúiskolánál, úgy nálunk is egy tanítói állás már a tanév elejétől fogva nincs betöltve s az összevont 4. 5. és 6 ik leányosztály felváltva nyer oktatást. Félő, hogy az illetékes köröknek csak a tanév végén jut eszükbe új tanerőről gondoskodni. Vagy tán azt várják, hogy ismét az igazgató biz meg valakit a helyettesítéssel utólagos jóváhagyás reményében s aztán, mint a múlt évben is történt Német Anna tanítónővel, a helyettesítési díj kiutalását megtagadják? Mindenesetre valahol nagy mulasztások történnék s igazán itt lenne az ideje, hogy

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, Influenza
ellen számtalan tanár és orvos által megpóta ajánlva.

Sirolin
Emeli az étvágyat és a testet, meggyógyítja a köhögést, vesebeteg, éjszaki izgatás

„Roche“
Egyszerű orvosi rendszerre a gyógyszerkészítés. — Ára évenként 4.— koronás.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svjc)

a vallás és közoktatásügyi minister ur közbelépjen, mert fabatkát sem érnek a szép iskolatörvények és rendeletek, ha azok csak papíron maradnak, de végrehajtásuk évről-évre késik.

A „Zalaegerszegi Korcsolyázó Egyesület“ f. hó 7-én este 5 órakor tartott tisztújító közgyűlésének eredménye a következő: elnök: dr. Keresztury József, alelnök: dr. Isóó Viktor, jegyző: Kovács Dezső, pénztárnok: de Sorgo Antal. Választmányi tagok: Hrabovszky Jenő I. igazgató, Simitska János II. igazgató, dr. Fritz József, Tuczay János, dr. Szűts Zoltán urak, Sperlágh Gézáné úrnagysága, Szigethy Margit, Fritz Paula, Czinder Margit és Szirmay Alice kisasszonyok.

Az új vezetőség elhatározta, hogy ezentul, — az egylet érdekében — az alapszabályokat szigorúan fogja betartani és alkalmazni is.

Az egyesület az utolsó két esztendőben tisztviselők nélkül volt. Akik, — hogy az egyesület egészen tönkre ne menjen, — saját jószántukból kezükbe vették az ügyet, hat ízben kísérelték meg a közgyűlés összehívását, eredménytelenül.

Ez idő alatt a tagsági díjak nagyon lanyhán folytak be, aminek az lett az eredménye, — természetesen, más nem is lehetett, — hogy a tavalyi rengeteg hó esés ezt a jobb sorsra érdemes egyletet egészen a tönkre szélére juttatta. A két évi viszonyosság után most ismét van vezetőség, akiknek kezébe bizalommal tette le a közgyűlés a vajudó egylet sorsát. Hiszünk, hogy az erélyes vezetés meg fogja menteni az egyesületet a feloszlastól.

Az idei szezon azt mutatja, hogy az egylet fennállását tisztán a hölgyeknek köszönheti, akik igazán köszönetet érdemlő érdeklődést tanúsítanak. A gyermekesereg is kielégítő. De elszomorító a fiatalság távolmaradása, akik valósággal kerülnek a jeget, habár ott lehet látni a város legtöbb szép leányát. — Ha ezt a szép sportot még az ifjuság sem pártolja, hogyan kívánhatnának annak fellendülését? Sokan azt mondják, nincs kellő kényelem és hogy a jég is rossz! Ámde ha nem pártoljuk az egyesületet, amelynek ezidő szerint vagyona nincs, nem is kívánhatunk egyebet, mint amit jelenleg tud adni, mert pártolás, pénz nélkül képtelenség a kívánalmakat kielégíteni. Ha a fiatalság csak oly buzgalmat tanúsítana is a korecsolyázás iránt, mint amilyen buzgalommal keringőzik a báltermek parquettejein, az egylet fennállása nem csak biztosítva lenne, hanem lassacskán az összes kívánalmakat is ki lehetne elégíteni. A tagsági díj oly csekély, hogy az igazán nem képezhet akadályt az egyesületbe való belépésre. A működő felnőtt tag tagsági díja 6 K s ha egy családból többen is korecsolyáznak, minden következő tag és a gyermekek is 4—4 K-t fizetnek. A pártoló tagsági díj meg csak 2 K, amit azok tartoznak fizetni, akik nem korecsolyáznak, de a csarnokot igénybe veszik. A felnőtt rendes és pártoló tagoknak joga van a jégre Zalaegerszegen nem lakókat vendégül vinni, akik a jeget minden díj fizetése nélkül, nyolc napig használhatják. A tagsági jegy felmutatása nélkül sem a csarnokot, sem a jeget használni nem szabad, amiért is, — mindenféle kellemetlenség kikerülése végett — a t. tagok szíveskedjenek jegyeiket minden korecsolyázás alkalmával magukkal vinni. A jegyek de Sorgo Antal üzlethelyiségében bármikor megválthatók, aki kellő felvilágosítással is szívesen szolgál.

A zalaegerszegi polgári daloskör 1908 évi január hó 1-én megtartott előadása alkalmával felülfizettek: Tonesz Ferenc 3 K, Wapper Ignác 2-40 K, Schütz Sándor, Stern Farkas, Varga Vilmos, Polgár József, özv. Gondócs Antalné, Erdős Gyula, Unger Antal, Lakatos István, L. I., Fürst Sándor 2—2 K, Goldfinger Dezső 1-80 K, Schmiedt Viktor 1-40 K, Lelovics Boldizsár, Szakál István, Weisz Samu, Kaszás Kálmán, Rechnitzer Sándor, Haás Lajos, Szabó István, Miszory Béla, Rozembercz Zsigmond, Megyessy László, Malek Rudolf, Borbély György, Vörös Gyula, N. N., Lengyel Ferenc, Magyar Endre, Gasparics Sándor, Pitterman István, ifj. Schuffenhauer Frigyes, Domokos Pál, Meskó Ferenc, Gombás István 1—1 K, Viosz Lenke gyűjtése 1-30 K, Kovács Géza, Mondschein Lajos 80—80 f, Guth János, Heinrich Pál, Fehér József 60—60 f, Gecsovics István, de Sorgo Antal, Horváth Lajos, Stefán Jakab, Pausa Kálmán, Juhász Gyula, N. N., N. N. 50—50 f, Jádó Károly, Toriszay József, Hunyazy Sándor, Simonffy Lajos, Lendl Gyula, Szőlőssy István

40—40 f, Hochberger László 30 f, Horváth Miklós, Horváth Imre 20—20 f. Összesen 62 K 40 f. Mely adományokért fogadják a nemes-szívű adakozók az elnökség hálás köszönetét.

Magyar név. Számék Gyula nagykanizsai illetőségű és ugyanottani lakos vezetéki nevét „Szabó“-ra magyarosította.

Felülfizetések. A jan. 4-én a Csány mulatságon felülfizettek: Özv. Inkey Kálmánné 200 K, Bátor Solymossy Ödön 30 K, Árvay Lajos 15 K, Bosnyák Géza Misefa 12 K, Königmayer János Neszelej, Hajlik István, Idősb Thassy Imre Zlövő 10—10 K, Magassy Rezső Szombathely (jegymegváltás), Sztachó István Zlövő 6—6 K, Dr. Kele Antal (jegymegváltás) 5 K, Kis István joghallható, Pallini Inkey János Nagyonyom (jegymegváltás) 3—3 K, Schmidt Viktor, G. J. 1—1 K, N. N., N. N., N. N. 10—10 f. Összesen 312 K, 30f.

Megelőtt vadorzó. Egy kis vadpecsenyére fájt a foga Kránicz József nagykanizsai magyar utcai lakosnak és egy társával elmentek a korpavári Batthyány-féle erdőbe, hogy vadat löjjenek. Mielőtt azonban tervüket megvalósíthatták volna, több erdőőrrel hozta őket össze a véletlen. Nagy volt a két vadorzónak a félelme. Kránicz elhatározta, hogy rájuk löv, talán így könnyebben menekülhetnek; azonban a szemes erdőőrök egyike megelőzte Krániczot és rálőtt, még pedig olyan sikerrel, hogy a lövés talált és Kránicz ott a helyszínén összeesett. Sérülésével beszállították a nagykanizsai kórházba és ha majd felgyógyul, a vadászásért kérdőre vonják.

Talált tárgy. 1907 évi december hó 27-én a főtéren egy darab tula lógó óralánc találtatott. Igazolt tulajdonosa a rendőrségen átveheti.

Régi lelet. Szőlőfogatással foglalkoztak a szőlőhegyekben a munkások, kik mintegy 60 emtyire a földben 2 darab kőkoporsót találtak. A koporsók 3—3 méter hosszúak és körülbelül egy méter szélesek. Egyikben két csontváz, mellette 2 karperec, egy dárda és egy cserépbögre volt. A koporsók egyike teljesen ép, kőfedőlappal került elő; a másik azonban munkaközben nagyon megrongálódott. Miután a Balaton táján a rómaiak idejében több castrum volt, azt hiszik, hogy még sok régi tárgy kerül ott felszínre, s ásatásokat eszközölnek majd a lelet helyén és környékén. A talált leleteket a Balatoni muzeumba szállítják, a hol gondosan megőrzik.

Az új ipartörvény. Az új ipartörvény javaslat elkészült és 1000 szakaszból áll. Ezzel a hazai kisiparos-világnak több mint husz év óta élő és egyre égetőbbé vált kívánsága áll közvetlen teljesülés előtt. Kossuth Ferenc kereskedelmi minister intézkedése folytán az új ipartörvény tervezete már a közelebbi időben nyilvánosságra kerül. A tervezet igen terjedelmes munka. Maga a törvényjavaslat, mely közel 1000 szakaszból áll, egész vaskos kötet; de emellett igen részletes lesz az indokolása. A tervezetnek 25 fejezete, mely több mint 400 szakaszt tartalmaz, már nyomdában van és január közepe táján meg is jelenik. Második része egy hónap múlva kerülhet ki a nyomdából úgy, hogy február végén már az egész ipartörvénytervezet a nyilvánosság elé kerül. A miniszternek az az óhaj-tása, hogy a tervezet előbb a miniszteriumban, azután pedig minden keresk. és ipark. székhelyén az ipartestületekkel tartandó szaktanácskozmányok elé kerüljön úgy, hogy a hazai iparosság a legszélesebb alapon foglalkozhat ezzel a ránézve rendkívül fontos kérdéssel. A törvénytervezet szempontjai közül különösen fontos mely az egész javaslaton keresztül vonul; a kisipar védelme — a jogoknak szabatos körüírásával; továbbá a mesterjognak külön meghatározott képesítéstől való függővé tétele, mely viszont feltétele lesz az inastartás jogositványának. Tekintélyes része a javaslatnak a munkásvédelmi rész, mely az egész munkásvédelemre vonatkozó anyagot felöleli.

Ménésikók vásárlása. A földművelésügyi ministerium felhívja azokat a tenyésztőket, akiknek birtokában legalább is négy jó származású, erős esontu, szabályos testalkatú, saját nevelésű, egy éves ménésikó van s azokat az államnak eladni kívánják, hogy ebből szándékukat a helynek s utolsó postának, ahol a esikók állanak, valamint a esikók származásának, magasságának, színének és árának pontos megjelölésével a m. kir. földművelésügyi ministeriumhoz címzendő s ugyan oda benyújtandó, egy koronás bélyeggel ellátandó írásbeli nyilatkozatban, legkésőbb 1908 évi február hó 1-ig jelentsék be.

Kártyavár. Idősb Solyom István szentantalfai öreg cselédnek igen rossz volt a sorsa, krumpli az ebéd és semmi vacsora, sőt még csak nyoszolyája se a szobában, hanem a havat és esőt beeresztő istállóban vala. Éhes gyomorral, dideregve az álm kerületi az ember szemét és ahelyett megjelennek a képzelem gyors szárnyu, himes pillangói és elragadják a szegény didergőt egy békés, mosolygó, lugasos, fűtött otthon felé, sőt a kis koboldok mindjárt tanácsot is adnak, hogyan lehetne egy szőlővel körülvevett, fehérre meszelt, jól fűtött kis házra szert tenni? Solyom Istvánnak azt mondták: Igy, vesz az ember egy hosszukás papírt 40 fillérért, erre ráírja két vagyonos ismerősének a nevét; az egyiket elől, a másikat hátul, közébe pedig odairja a maga nevét; ezzel aztán elballag a füredi takarékpénztárba, ott beadja a papírost és kap helyette 600 koronát. A 600 koronán vesz magának egy kis szőlőt házzal; amikor ez készen van, akkor erre kölesönt vesz föl és kiváltja ebből azt a hosszukás papírt és összetépi. Így van szőlő is, ház is, a papírból se lesz baj és nem kell sóhajtatást vacsorázni s hópolyhekkal takarózni. Id. Solyom István ezt így kifundálván, a keresz-tülvitelhez fogott; annál a pontnál azonban, ahol a szőlővétel jött volna, megállította őt a törvény s most egy félesztendőre van rendes kosztja, ruhája és jól fűtött lakása.

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik családunk fejének, Weiss Sándor urnak elhunytá alkalmából részvényt nyilatkozataik és a temetésen való megjelenésükkel nagy bánatunkat enyhíteni szivesek voltak. Özv. Weiss Sándorné, Weiss Tivadar és családja.

Iszákosság nincs többé!

Kívánatra bárkinek bérmentesen küldünk egy próbát a Cozaporból.

Leves, kávé, tea, étel vagy szesz italban egyformán adható, az ivó tudta nélkül.

A COZAPORNAK az a csodálatos hatása, hogy ellenszenvenessé teszi az iszákosnak a szesz italát. A COZA oly csendesen és biztosan hat, hogy azt feleség, testvér, avagy gyermek egyaránt, az ivónak tudta nélkül adhatja és az illető még csak nem is sejt, mi okozta javulását.

COZA a családok ezreit békítette ki s sok ezer férfit a szegény és becstelenségtől mentett meg, kik később józan polgárok és ügyes üzletemberek lettek. Temérdek fiatalembert a jó utra és

szerecséjéhez segített és sok ember életét számos évvel hosszabbította meg.

Az intézet, mely a valódi, világhírű Cozapor tulajdonosa, mindazoknak, kik kívánják, egy próba adagot és egy 1500 köszönő irattal telt könyvet díj és költségmentesen küld. A Cozapor teljesen ártalmatlan voltáért szavatolunk. Magyarul és németül levelezünk.

Ingvenpróbákat a valódi Coza-porból bérmentesen küld levélbeni felszólításra az alanti cég.

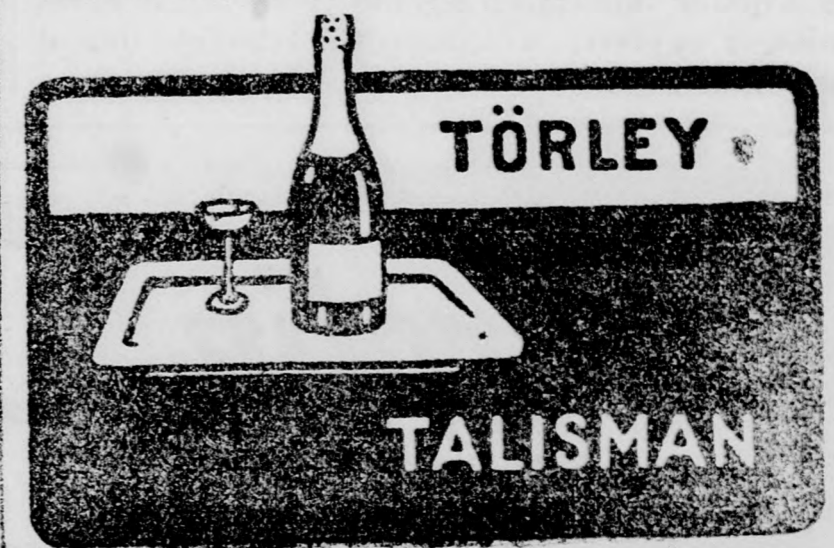
COZA INSTITUTE, 62, Chancery Lane, London 576 (Anglia). Levelek 25, levelező lapok 10 fillérrel bérmentesítendőek.

Piaci áraink a legutolsó hetivásáron 100 kilogrammonként

	minőség szerint	Kor. 100	Kor. 100
búza		23 50	—
roza		21	—
árpa		16	—
zab		16	—
kukorica		16	—

Felölős szerkesztő: dr. Csák Károly.

Laptulajdonosok: dr. Csák Károly és Udvardy Ignác

Szálloda átvétel.

Van szerencsém a n. é. közönségnek, ismerőseimnek és barátainak szíves tudomásul adni, hogy Czeldömölkön (Kiscell) 12 év óta fenálló, a „Magyar Király”-hoz címzett

szálloda-vendéglőmet

mely 4 évig bérbé volt adva, folyó évi január hó 1-én ismét átvettem és azt saját személyes felügyeletem alatt fogom tovább vezetni.

Midőn ezt szíves tudomásul adni van szerencsém, tisztelettel kérem a n. é. közönséget, hogy az éveken át részéről tapasztalt szíves pártfogásával ezen túl is szerencséltessem. Minden tekintetben arra törekszem, hogy a n. é. közönségnek évek hosszú során át birt bizalmát a jövőben is kiérdemeljem. A n. é. közönség szíves pártfogását kérve vagyok

mély tisztelettel

Szabó József

a „Magyar Király” szálloda tulajdonosa
Czeldömölk (Kiscell.)

Magyar konyha! Tisztán kezelt borok!
Olcsó és kényelmes szállószobák!

Penzének ellensége

ki azt francia pezsgőért szórja, mikor egyenértékű hazai terméket sokkal olcsóbban kaphat.

STOCK-COGNAC MEDICINAL.

Kezesség mellett tiszta borból párolt.

Allandó vegyi ellenőrzés alatt.

CAMIS és STOCK

pároló telepe

FIUME.

Kapható gyógyszerárakban és minden elsőrangú üzletben.

Vezérképviselő:

SATTLER JÓZSEF Nagykanizsán.

Árlejtési hirdetés.

Zalacsány község által a f. év tavaszán egy 8 m. hosszú, 7-10 m. széles tanterem, — egy 3-80 m. hosszú, 3-95 m. széles tanítói szoba és egy 3-80 m. hosszú és 3 m. széles előszoba fog építtetni, — miért is felhivatnak az építési szándékozók, hogy ajánlataikat a költségvetés és tervrajz kapcsán a zalacsányi körjegyzői irodába f. évi február hó 1-éig beküldjék. Megjegyeztetik, hogy vállalkozó az iskola valamint a tanítói lak belső berendezéséről is gondoskodni tartozik. Zalacsány, 1908 január 9-én.

Körjegyző.

Hirdetmény.

Eladásra kerül nagy mennyiségben elsőosztályú sima és gyökeres ripária portalis, vitis solonis és rupestris monticola alany vessző. Továbbá ily alanyokon készült első osztályú gyökeres fás oltvány a legkitünőbb csemege és borfajokban; ugyancsak sima és gyökeres hazai szőlő vessző.

Fajtisztaságért kezességet vállalunk.

Badacsony szentgyörgyhegyi szőlőoltvány telep.
Tapolca, Zalamegye.

8634/tkv. 1907 szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A zalaegerszegi kir. tszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Zalavármegyei takarékpénztár végrehajthatónak Dresser Rozsi özv. Németh Jánosné, Németh Ágnes, Pák Mária, Ilka és János végrehajtást szenvedők elleni végrehajtási ügyében az árverés a zalaegerszegi kir. törvényszék területén levő, a zalaegerszegi 1259. sz. tjkvben + 4002/a hrszám alatt végrehajtást szenvedettek tulajdonul felvett ssőlő, szántó, kaszáló és présházra 2360 korona kikialtási árban, ugy azonban, hogy az ingatlanokra C) 5358/898. szám alatt özv. Németh Jánosné javára bekeblezett holtiglani hasznélvezeti jog az árverés által nem érintetik, az alábbi feltételek mellett elrendeltetik és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok 1908 évi március hó 11-én délelőtt 10 órakor a telekkönyvi hatóság irodájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikialtási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 236 koronát készpénzben, vagy az 1881. évi LX. te. 48. §-a alatti árfolyammal számított és az 1881 évi november 1-én 3333 sz. alatt kelt I. M. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881 évi LX. te. 170. §-a értelmében a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.
Zalaegerszeg 1907 évi november 1-én.

Rutich, kir. tszéki bíró.

Kerestetik

20—30 éves, tisztességes, szolid, egyszerű leány, állandó alkalmazásra, ki vagy a ruhavarráshoz, vagy a főzéshez igen jól ért.

Ajánlatokat igények megjelölésével kér:

özv. B. ügyvédné
Budapest, IX. Erkel-utca 9.

Vajeladás

Alsóbagodi tejszövetkezet

évi vajtermése

nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek el fog adatni 1908 évi január hó 19-én d. u. 2 órakor a szövetkezet helyiségében, évi termés 95 métermázsa.

Az igazgatóság.

Vajeladás.

Nagylengyel és vidéke Tejszövetkezet részéről közhírré tétetik, hogy 1908 évi február hó 1-től esetleg több évekre a

vaj termését

eladni szándékozik. A venni szándékozók ajánlataikat január 20-ig az elnökhöz beadni sziveskedjenek.

Köhögés

Aki egészségét szereti, az kerüli. 5245. közjegyzőileg hitelesített bizonyítvány igazolja a

Kaiser-féle

mell karamellák

(főnyőfa jeggyel)

kitünő hatását.

Orvosilag kipróbálva és ajálva köhögés, rekedtség, katarus, elnyálkásodás, dohányzók katarusa, görcsös és gége köhögés ellen.

Egy csomag 20 és 40 fillér, egy doboz 80 f.

Kapható: Schmidt Győző cukrász-tában, Kaszter Sándor és Kocsuba Emil gyógyszerárakban Zalaegerszegen.

THE-KING

of Jamaika

R U M

Legfinomabb minőség!

Eredeti töltés!

Legnemesebb faj!

Kiadós, tiszta és zamatos.

Kizárólagos raktár Zalaegerszegezen:

Gyarmati Vilmos ur
csemegekereskedésében

Kovács üzlet.

Van szerencsém a t. közönség tudomására hozni, hogy május hó 1-én **Zalaegerszegezen**, Rákóczi-utca 9. szám alatt

kovács műhelyt

nyitok.

Több nagy városban szerzett tapasztalataim s iparom hosszabb időn keresztül való gyakorlása képesítenek arra, hogy a legmesszebb menő igényeket is kielégíthetem.

Elvállalom a legfinomabb kocsimunkát s a legkényesebb patkolásokat, valamint a rozsz patkálás miatt elromlott lábak helyreigazítását.

A patkolási tanfolyamot az állatorvosi akademián végeztem.

Szíves pártfogást kér

HORVÁTH JÓZSEF
kovács mester.

Új fűszer- és csemege-üzlet

az „Elefánt”-hoz

ZALAEGERSZEGEN.

Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy helyben, **Deutsch Ferenc ur házában**, Schütz áruházal szemben, egy a mai kor igényeinek megfelelő

fűszer-, csemege- és liszt-kereskedést nyitottunk és azt **Latzer Béla** név alatt fogjuk vezetni.

Főtörekvésünk oda irányul, hogy a tisztelt fogyasztó közönséget jó, hamisítatlan áruval és pontos kiszolgálásunkkal a legjobban kielégítsük.

Szíves pártfogást kérve,

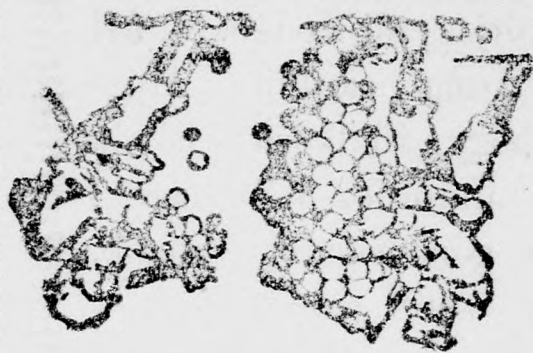
tisztelettel

LATZER BÉLA. LATZER PÁL.

Eladó ház.

A Körmendi-utca 50. sz. **ház**, nagy udvarral, kerttel és külső telekkel. szabad kézből eladó.

Bővebbet a háztulajdonos.

Szőlő-

oltványokat szállít, fajtisztaságért jótállva, legdusabb vá-

lasztékban a már évek óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

küküllőmenti első szőlőoltvány telep

tulajdonos: **Casparl Frigyes**,
Medgyes 111. sz. (Nagyküküllő megye).

Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben található az ország minden részéből érkezett elismerő levelek, ennél fogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől ugy szó, mint írásbelileg bizonyosságot szerezhethet magának fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról.

Szőlőoltványok

miniszterileg előírt minőségben. 22 faj csemege, 28 borfajban, háromféle alanyon, **fajtisztán, meszes talajra is.**

Gyökerez vésző Portalis, Solonis, Monticola, Aramon, Rupestris, Ganzin No 1. és 2 kapható:

Vállalati szőlőtelepnel
Billéd, Torontál megye.

Legolcsóbb árak!

Készlet: 419.000 oltvány, 25.000 gyökerez.

Árlap ingyen.

AZ INTÉZŐSEG.

Idős és ifju

embereknek

ajánlatos dr Müllernek több bővített kiadásban megjelent, a **megzavart ideg** és nemi rendszerről, valamint ennek radikális gyógy módjáról írt művét okulásul elolvasni.

1 K 20 fillérnek bélyegjegyekben való beküldése ellen borítékban megküldi:

Curt Röber, Braunschweig.

Minden vevő,

aki 10 korona értékű bevásárlást eszközöl

MARTON MÁRKUSZ

(WEINBERGER H. ÉS FIA UTÓDA)

▲ ▲ URI- ÉS NŐI DIVATÁRUHÁZÁBAN, ▲ ▲

egy életnagyságu képet kap ajándékba.

Ugyanott az idény előre haladottsága miatt női- és **gyermek-** kabátok, boák, szövetek stb. áruk leszállított árban árusítatnak el.

~~~~ ZALAEGERSZEGEN, a megyeházzal szemben, dr. Obersohn ház. ~~~~

Ismeri-e a zalaegerszegi királyt?

a „Kalap Királyt“

== a pénzügyi palota mellett. ==

Nála óriási a választék kalap,

sapka, ing, nyakkendő

és száz más uri divatcikkben.

Figyelmes kiszolgálás!

Szolid árak!

LEOPOLD GYULA

GARVENS-SZIVATTYUK
rendkívül olcsók,
csak elsőrendű minőség.
Kérjen határozottan:
Garvens-szivattyut
Garvens-művek, WIEN XX/2.
Levelezés magyarul és németül. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

TYUKSZEMHALÁL
Tyukszemet, borkeményedést
azonnal eltávolít a Kaiser-féle
TYUKSZEMHALÁL
ára 70 fillér.
A legjobb és legerősebb
sósórszesz az
ERŐ SÓSÓRSZESZ
ára 2 K, 1 K és 30 fillér.
Postán szállítja utánvét mellett a
KOSMOS vagyérettel és koz-
metikai laboratórium.
GYÖR, BAROSS-UT.

BELHURUT
BARTA-féle erdei gyümölcsbogyókat,
szőlő, szőlő, gomba, lencse és fűszereket,
konzerveket, nemcsak bérmentve,
— legkülönbözőbb csomagokban szállít —
és különösen a konyhákban használt
BARTA-féle erdei gyümölcsbogyókat
szőlő, szőlő, gomba, lencse és fűszereket,
konzerveket, nemcsak bérmentve,
— legkülönbözőbb csomagokban szállít —
és különösen a konyhákban használt

Felkai Konzervgyár, Barta József
Felka (Zalamegye). — Kérjen árjegyzéket!

TÖRZSREGENYSÉG, ÉTVÁGYTALANSÁG, IDEGESSÉG
gyógyítására a leghatásosabb készítmény a **KÖRÖGYES-ÉRŐ**
TOKAJI CHINA-VASBOR.
Rendkívül kellemes ízű, erősít, tisztítja a vért.
Kis üveg ára 3-20 kor. Nagy üveg 6 kor. Kapható gyógyszerárkákban.
Postán küldi: **KORONA-GYÓGYSZERTÁR** Budapest, Kálvin-tér.

PLATSCHEK VILMOS
elismert legolcsóbb, legazondóbb
FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruház
Budapest, IV., Központi Városház. (Károly-körút).

WOLLI
fényképészeti és festészeti műtermében
BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI-ÚT 30.
készülnek csak elsőrendű művészies
kivitelben fényképnagyítások, aquarell-
és olajfestmények. Másolatok selgemma,
zársonya, fára, életábrákra stb. Brass, fűgglék, tő stb.,
szereplőfestményekkel. Porcellánba égetett fényképek
szereplő stb. Mirel küldjek ingyen és bérmentve árjegyzéket?

DIGESTO GLÜCK
Doboz 2 kor.
Postal szék díj és „FÉHÉR GALAMB” Gyógyszertár
BUDAPEST, HUNGÁRIA-KÖRÚT 93
Kapható minden gyógyszerárkában és drogeriában.

Meglepő haladás!
FICHTENIN
a legkiválóbb, szabadalmilag védett szer, mely mindenteljesen
főget a laktóban ép úgy, mint mindenteljesen húrnyót, vér-
és levetelőt és egyéb kórt- és vajúdásban hátrányos állit-
kákat és azok pótlás szorosa megűti.
Legmaghatóbb védőerő anyag és darása ellen.
Használati utasítás szorosa való eljártás mellett biztosítja
a feltétlen eredményt.
Vezetőképviselek Magyarországon részere:
DIAMANT és VADAS
Budapest, VII., Damjanich-u. 36. — Telefon 21-51.

BOGDANY
szereplője páratlan!
Vásároljunk osztály-
sorsjegyet csakis
BOGDANY S.
Budapesti sorsjegytárda r-t-nál
BUDAPEST, KÁROLY KÖRÚT 20.

Dr. KOVÁCS KÉZPASZTÁJA
8 nap alatt biztosan hat.
Téglap K 1-20
Dr. KOVÁCS Gyógyszertár
Budapest, Gyár-utca 17.
„Tollent-útköz” ingyen.

Ha fáj a feje használjon azonnal
Beretvás - MIGRAIN - pasztillát,
mely 5 perc alatt minden fejfájást megszüntet.
1 doboz 1 kor. 20 fillér. — Minden gyógyszerárkában és drogeriában kapható.
Főraktár **BERETVÁS TAMÁS** Gyógyszertár **KISPEST,** Rákóczi-
utca 2.
Ingyen postai szállítás 3 doboz rendelésénél.

PARIS
Szakács: Simon Pál
Budapest, VI., Váci-körút 26. sz.
100 szebe 2-30 K-tal feljebb, kényelmes
és villanyvilágítású egytű. Párk,
elégős kávéház, szorosa Villamos vasút
megűthető az árcsok pályaudvar és
közvetlen közelében.

Melyik vendéglőben étkezik Budapesten?
Schuller Kaszinó-éttermében
VI., ANDRÁSSY-UT 39. sz.
Elsőrendű konyha! Naponta zene-estély!

Dr. KOVÁCS J.
Budapesti rendelő-intézkete
1000 beteggyógyítás
szorosa szorosa
Budapesti, Váci-körút 13. sz.

KATZER
szorosa szorosa szorosa szorosa
szorosa szorosa szorosa szorosa
Első és legnagyobb
megűthető szorosa szorosa

Az őrségiek szarvasmarhája szépsége és erőteljeségénél fogva még a külföldiek előtt is ismeretes, kik egyetlen vásárt sem mulasztanak el, hogy még tenyészállatokat is jó áron ne vásároljanak. Ezt pedig az

Őrségi általános táppor
alkalmazása által érik el. Tegyen minden állattartó gazda ezzel kísérletet és meg fog győződni, hogy nemcsak szarvasmarhái, de lovai és juhái az emésztési zavarokból eredő étvágytalanságban nem fognak szenvedni, sőt erőben és hushban gyarapodni fognak. A tehének tejelését pedig nagyban fokozza.
Kis doboz ára 70 fillér, nagy doboz ára 1 K 40 fillér.
Postasomag 12 kis vagy 6 nagy dobozzal utánvét és bérmentes szállítás mellett 8 K 50 f.
Megrendelhető:

Saxinger Ottó
gyógyszerésznél Őriszentpéteren.

Védjegy: „Hergony”
A Liniment. Capsici comp.,
a Hergony-Pain-Expeller pattlaka
egy régiónek bizonyult házi szer, mely már több mint 35 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult kőszvényes, csúszás és megkötődésnél bedörzsölés-képpen használva.
Figyelmeztetés. Súlyos hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, amely a „Hergony” védjeggyel és a Richter cégjegyzékkel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és egyszerűen minden gyógyszerárkában kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapesten.
Richter gyógyszerárkában az „Arany szorosa”-hoz, Prágában. Előrebeszélés 5 neu. Mindennapi szék díj.

ÓH JAJ! **ÉLJEN!**
Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásúak
EGGER mellpasztillái
az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.
Doboz 1 és 2 korona. Próbadoz 50 fillér.
Fő- és szétküldési raktár: „NÁDOR” Gyógyszertár Budapest, VI., Váci-körút 17.
Egger mellpasztillaja csakhamar meggyógyított!

Kapható Zalaegerszegen: Hrabovszky Rezső, Kaszter Sándor, Kecseba Emil, Sümegen: Kossa Gusztáv, Zalaszentgróton: Botfy Péter gyógyszerárkában.

Tisztelettel értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy cementáru telepemen kutakhoz igen alkalmas

beton-csővek

is készíttetnek 1 méter átmérővel, melyekkel a kutak előállítása nagy biztonsággal eszközölhető és aránylag olcsó befektetéssel jár. Akármilyen mély kutakhoz alkalmazható.

Zathureczky Márton
Zsigmondháza, u. p. Túrje.